

IZVEŠTAJ

---

o objavljivanju podataka i informacija

Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

Broj izveštaja

12/18

Šifra dokumenta

KOMBANK RM – 16

Datum izveštaja

20. maj 2019. godine

SADRŽAJ

1.	UVOD	3
2.	OPŠTI PODACI O BANCI	4
3.	UPRAVLJANJE RIZICIMA.....	4
3.1.	Strategija upravljanja rizicima.....	4
3.2.	Politike upravljanja rizicima	8
3.2.1.	Kreditni rizik.....	8
3.2.2.	Rizik likvidnosti.....	10
3.2.3.	Kamatni rizik u bankarskoj knjizi.....	10
3.2.4.	Tržišni rizici.....	11
3.2.5.	Operativni rizik.....	12
3.2.6.	Rizik zemlje	13
3.2.7.	Rizik ulaganja	13
3.3.	Organizaciona struktura funkcije upravljanja rizicima.....	13
3.4.	Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja o rizicima, kao i načina merenja rizika	13
3.5.	Adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima Banke.....	13
3.6.	Opis povezanosti rizičnog profila Banke sa poslovnom strategijom	13
3.7.	Opis načina na koji se obezbeđuje informisanje organa upravljanja Banke o rizicima.....	14
4.	KAPITAL I KAPITALNI ZAHTEVI BANKE	14
4.1.	Kapital Banke	14
4.2.	Kapitalni zahtevi i adekvatnost kapitala.....	15
4.3.	Interna procena adekvatnosti kapitala – ICAAP	16
5.	IZLOŽENOST RIZICIMA	18
5.1.	Kreditni rizik i rizik smanjenja vrednosti potraživanja	18
5.2.	Rizik druge ugovorne strane	25
5.3.	Rizik likvidnosti.....	26
5.4.	Upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi	26
5.5.	Tržišni rizici	27
5.6.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi	27
6.	POKAZATELJ LEVERIDŽA.....	28
7.	BANKARSKA GRUPA.....	28
7.1.	Prikaz razlika konsolidovanih izveštaja	29
7.2.	Pravne ili druge smetnje za prenos kapitala.....	29
8.	PRILOZI.....	30
8.1.	Prilog 1 – Podaci koji se odnose na kapital Banke (PI-KAP) sa stanjem na dan 31.12.2018. godine... 30	
8.2.	Prilog 2 – Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke (PI-FIKAP) sa stanjem na dan 31.12.2018. godine	33
8.3.	Prilog 3 – Povezivanje pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama kapitala Banke iz Priloga 1(PI-UPK) sa stanjem na dan 31.12.2018. godine.....	35
8.3.1.	Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja – 31.12.2018 godine.....	35
8.3.2.	Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja i pozicija kapitala banke iz Priloga 1 u obrascu – 31.12.2018.godine.....	36
8.4.	Prilog 4 – Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala (PI-AKB).....	39

IZVRŠNI ODBOR BANKE

Broj: 322/IO

Datum: Beograd, 20.05.2019. godine

1. UVOD

- Komercijalna banka a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) u skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke, u nastavku objavljuje izveštaj sa stanjem na dan 31.12.2018. godine
- U ovom izveštaju sadržane su kvalitativne i kvantitativne informacije kako propisuje gore navedena Odluka.
- Izveštaj se javno objavljuje na internet domenu Banke (www.kombank.com).

IZVRŠNI ODBOR BANKE

Sladana Jelić

Sladana Jelić

Zamenik predsednika Izvršnog
odbora

Vladimir Medan

dr Vladimir Medan

Predsednik Izvršnog odbora

2. OPŠTI PODACI O BANCI

- Komercijalna banka a.d. Beograd je treća najveća banka na tržištu Srbije, sa učešćem od 10,63% u ukupnoj neto bilansnoj aktivni bankarskog sektora Republike Srbije. Sedište Komercijalne banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) se nalazi u Beogradu u ulici Svetog Save broj 14. Klijentima je na raspolaganju najveća mreža od 6 poslovnih centara, 3 sektora za rad sa malom i srednjom privredom, 1 filijala i 203 ekspoziture u Srbiji, kao i 18 filijala, 1 ekspozitura i 9 agencija u sastavu nezavisnih banaka u Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini.
- Najveći akcionar Banke je Republika Srbija (41,75%), koja ima strateški ugovor sa drugim najvećim akcionarom EBRD (24,43%). Među akcionarima Komercijalne banke nalazi se i niz međunarodno afirmisanih profesionalnih investitora (IFC, Swedfund, DEG...), kao i više snažnih domaćih javnih i privatnih kompanija.

3. UPRAVLJANJE RIZICIMA

3.1. Strategija upravljanja rizicima

- Banka je uspostavila sistem upravljanja rizicima, koji omogućava da se upravlja svim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena po osnovu svih poslovnih aktivnosti, koji je srazmeran prirodi, obimu i složenosti poslovanja Banke. Uspostavljeni sistem upravljanja rizicima obezbeđuje da rizični profil bude u skladu sa utvrđenom sklonošću ka rizicima, odnosno rizičnim profilom Banke, kao i tolerancijom prema rizicima.
- Sistem upravljanja rizicima na nivou Banke definisan je sledećim aktima:
  - Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom i Planom upravljanja kapitalom;
  - Politikama upravljanja rizicima;
  - Procedurama upravljanja rizicima;
  - Metodologijama za upravljanje pojedinačnim rizicima;
  - Ostalim aktima.
- Strategijom upravljanja rizicima uređuje se jedinstveno i dosledno upravljanje rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju i usklađena je sa Poslovnom politikom i Strategijom Banke.
- Za primenu Strategije upravljanja rizicima odgovorni su nadležni organi Banke i organizacioni delovi koji sprovode i učestvuju u sistemu upravljanja rizicima.

Skupština Banke nadležna je za:

- usvajanje poslovne politike i strategije Banke;
- odlučivanje o povećanju kapitala, odnosno o ulaganjima kapitala u drugu banku ili druga pravna lica, kao i o visini ulaganja u osnovna sredstva Banke i investicione nekretnine.

Upravni odbor nadležan je za:

- donošenje Strategije upravljanja rizicima, Strategije i Plana upravljanja kapitalom i politika upravljanja rizicima, kao i drugih akata definisanih regulativom Narodne banke Srbije;
- uspostavljanje sistema unutrašnjih kontrola i vršenje nadzora nad njegovom efikasnošću;
- utvrđivanje unutrašnje organizacije, odnosno organizacione strukture Banke koja obezbeđuje podelu dužnosti, nadležnosti i odgovornosti zaposlenih na način kojim se sprečava sukob interesa i obezbeđuje transparentan i dokumentovan proces donošenja i sprovođenja odluka;
- usvajanje politike zarada i ostalih primanja zaposlenih u Banci;
- nadzor rada Izvršnog odbora;
- usvajanje tromesečnih izveštaja o upravljanju rizicima;
- usvajanje Plana oporavka;
- usvajanje programa i plana unutrašnje revizije Banke i metodologije njenog rada;
- obezbeđenje sprovođenja procesa interne procene adekvatnosti kapitala i njegove usklađenosti sa strateškim ciljevima.

Odbor za reviziju nadležan je za:

- analiziranje godišnjih izveštaja koji se Upravnom odboru podnose na razmatranje i usvajanje;
- analiziranje i usvajanje predloga strategija i politika upravljanja rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru podnose na razmatranje i usvajanje;
- najmanje jednom mesečno izveštava Upravni odbor o svojim aktivnostima i utvrđenim nepravilnostima i predlaže način na koji će se otkloniti te nepravilnosti, odnosno unaprediti politike i procedure za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola.

Izvršni odbor nadležan je za:

- sprovođenje strategije i politika upravljanja rizicima, kao i strategije upravljanja kapitalom Banke usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno za identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene i za izveštavanje Upravnog odbora u vezi s tim aktivnostima;
- usvajanje i analiziranje efikasnosti primene procedura za upravljanje rizicima, kojima se bliže definiše proces

- identifikovanja, merenja i procene rizika i upravljanja rizicima i izveštavanje Upravnog odbora u vezi sa tim aktivnostima;
- sprovođenje plana kontinuiteta poslovanja i plana oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa, vršenje njihovog revidiranja u skladu sa poslovnim promenama i kontinuirano testiranje;
- izveštavanje Upravnog odbora o efikasnosti primene definisanih procedura upravljanja rizicima;
- izveštavanje Upravnog odbora o nivou izloženosti rizicima i upravljanju rizicima i odlučivanje, uz prethodnu saglasnost Upravnog odbora, o svakom povećanju izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom i o tome obaveštava Upravni odbor;
- donošenje poslovnika o svom radu.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) nadležan je za:

- praćenje izloženosti Banke rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, predlaganje mera za upravljanje kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti, a obavlja i druge poslove utvrđene aktima Banke.

Kreditni odbor nadležan je za:

- odlučivanje o kreditnim zahtevima u okvirima utvrđenih akata Banke, analiziranje izloženosti Banke kreditnom, kamatnom i valutnom riziku, analiziranje kreditnog portfolija i sprovođenje nalaza unutrašnje revizije iz nadležnosti Odbora, a takođe i za predlaganje mera Izvršnom odboru Banke. Obavlja i druge poslove u skladu sa aktima Banke i po nalogu Izvršnog odbora.

Funkcija upravljanja rizicima, nezavisna poslovna funkcija nadležna za upravljanje rizicima, koja:

- definiše i predlaže na usvajanje strategiju i politike upravljanja rizicima;
- definiše i predlaže na usvajanje procedure i metodologije upravljanja rizicima;
- razvija modele i metodologije za identifikovanje, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika;
- identifikuje, meri, procenjuje, prati i upravlja rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju;
- izveštava nadležne organe Banke o upravljanju rizicima (Upravni odbor, Odbor za reviziju, Izvršni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Kreditni odbor...);
- preduzima aktivnosti i mere za upravljanjem lošom aktivom.

Sektor kontrole usklađenosti poslovanja nadležan je za:

- identifikaciju, praćenje, upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja Banke;
- najmanje jednom godišnje identifikuje i procenjuje glavne rizike usklađenosti poslovanja Banke i predlaže planove upravljanja tim rizicima, o čemu sastavlja izveštaj koji dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za reviziju.

Odeljenje za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma nadležno je za:

- identifikaciju, praćenje, upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma;
- najmanje jednom godišnje, vrši analizu i procenu izloženosti Banke riziku od pranja novca i finansiranja terorizma;
- najmanje jednom godišnje, podnosi izveštaj Izvršnom odboru i Odboru za reviziju o aktivnostima u oblasti pranja novca i finansiranja terorizma.

Sektor unutrašnje revizije nadležan je za:

- sprovođenje nezavisnog vrednovanja sistema upravljanja rizicima i vršenje redovne procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema unutrašnjih kontrola.
- Banka je Strategijom upravljanja rizicima obuhvatila sledeće:
  - pregled i definicije svih rizika kojima je Banka izložena ili može da bude izložena u svom poslovanju;
  - dugoročne ciljeve, utvrđene poslovnim politikom i strategijom Banke, kao i sklonost ka rizicima određenom u skladu sa tim ciljevima;
  - osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima;
  - osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala Banke;
  - osnovna načela upravljanja lošom aktivom.
- Banka je identifikovala i definisala rizike kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, i to:
  - **Kreditni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik obuhvata:
    - ✓ **Rezidualni rizik** – rizik da tehnike ublažavanja kreditnog rizika budu manje efikasne nego što je očekivano, odnosno da njihovo korišćenje nedovoljno utiče na umanjenje svih rizika kojima je Banka izložena.
    - ✓ **Rizik smanjenja vrednosti potraživanja** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku.
    - ✓ **Rizik izmirenja/ispоруke** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke.
    - ✓ **Rizik druge ugovorne strane** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova

transakcije.

- **Kreditno - devizni rizik** – predstavlja verovatnoću da će Banka pretrpeti gubitak usled neizvršavanja obaveze dužnika u ugovorenim rokovima, koji nastaje usled negativnog uticaja promene kursa dinara na finansijsko stanje dužnika.
- **Environmentalni rizik** (rizik zaštite životne i društvene sredine) – rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital i reputaciju Banke usled događaja koji ima ili je verovatno da će imati negativan materijalni uticaj na životnu sredinu, zdravlje ili bezbednost ili zajednicu u celini.
- **Rizik koncentracije** je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom faktoru rizika ili vrsti rizika, kao što su izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, privrednim granama, geografskim područjima, vrstama proizvoda i aktivnosti, instrumentima kreditne zaštite, finansijskim instrumentima, robi itd.
- **Rizik ulaganja** je rizik koji proizlazi iz ulaganja Banke u druga pravna lica, osnovna sredstva i investicione nekretnine.
- **Rizik zemlje** je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:
  - ✓ **političko-ekonomski rizik**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;
  - ✓ **rizik transfera**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.
- **Operativni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik.
  - ✓ **Pravni rizik** je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu sudskih ili vansudskih postupaka u vezi sa poslovanjem Banke (radni odnosi, obligacioni odnosi itd.).
- **Rizik likvidnosti** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospelje obaveze i to zbog:
  - ✓ **Povlačenja postojećih izvora finansiranja**, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
  - ✓ **Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti)**.
- **Kamatni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa.
- **Tržišni rizici** predstavljaju rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu gubitaka u okviru bilansnih i vanbilansnih pozicija usled kretanja cena na tržištu, i obuhvataju:
  - ✓ **Devizni rizik** je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa za stavke koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.
  - ✓ **Cenovni rizik** po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu gubitaka usled kretanja cena dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti na tržištu u knjizi trgovanja.
  - ✓ **Robni rizik** predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu gubitaka usled kretanja cena roba na tržištu.
  - ✓ **Rizik opcija** predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu gubitaka usled kretanja cena opcija na tržištu.
- Banka nije izložena riziku opcija i robnom riziku.
  - **Rizik usklađenosti poslovanja** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja Banke da svoje poslovanje uskladi sa zakonom, podzakonskim aktima, svojim internim aktima, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i od finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik.
  - **Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Banke usled korišćenja Banke (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovnog odnosa sa Bankom, transakcije, usluge ili proizvoda Banke) za pranje novca i/ili finansiranje terorizma.
  - **Reputacioni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled gubitka poverenja javnosti, odnosno nepovoljnog stava javnosti o poslovanju Banke, nezavisno da li za to postoji osnov ili ne.
  - **Strateški rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usled nepostojanja odgovarajuće poslovne politike i strategije, njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kojem

Banke posluju ili izostanka adekvatnih reakcija Banke na te promene.

Dugoročni ciljevi

- Dugoročni ciljevi upravljanja rizicima Banke su:
  - razvoj aktivnosti u skladu sa Poslovnom strategijom i mogućnostima i razvojem tržišta u cilju stvaranja konkurentskih prednosti;
  - izbegavanje ili minimiziranje rizika u cilju održavanja poslovanja u okvirima prihvatljivog nivoa rizika;
  - minimiziranje negativnih efekata na kapital Banke;
  - održavanje potrebnog nivoa pokazatelja adekvatnosti kapitala, pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala i pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala u okviru propisanih limita od 8%, 6% i 4,5%, respektivno, uvećanih za kombinovani zaštitni sloj kapitala;
  - diversifikacija rizika kojima je Banka izložena;
  - održavanje učešća NPL u ukupnim kreditima u okviru definisanih limita;
  - održavanje pokazatelja pokrića likvidnom aktivom (LCR) iznad nivoa propisanog regulativom kojom je implementiran Bazel III standard u delu upravljanja rizikom likvidnosti.

Ciljevi upravljanja rizicima, uključujući sklonost ka rizicima i toleranciju prema rizicima, su usklađeni sa Strategijom i Planom poslovanja Banke za period strateškog planiranja i mogu biti modifikovani tokom godine.

- Proces upravljanja rizicima uključuje jasno definisanje i dokumentovanje profila rizičnosti, kao i usklađivanje profila rizičnosti sa sklonošću Banke za preuzimanje rizika kao i tolerancijom prema rizicima.
- Sklonost ka rizicima podrazumeva nameru Banke da preuzme rizike radi ostvarivanja svojih strategija i politika, kao i određivanje ovog preuzimanja na prihvatljivom nivou rizika, dok tolerancija prema rizicima predstavlja najviši prihvatljivi nivo rizika za Banku.

Osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima

- Osnovna načela preuzimanja rizika:
  - utvrđivanje eksplicitnih i jasnih pravila za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, sa pratećim politikama i procedurama za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika sa odgovarajućim ciljevima delovanja na nivou Banke;
  - prikupljanje potpunih, pravovremenih i istinitih podataka važnih za upravljanje rizicima i obezbeđenje adekvatnih kapaciteta za čuvanje i obradu podataka;
  - konzervativnost preuzimanja rizika – podrazumeva da je odnos prema rizicima koje Banka preuzima takav da očekivani prinosi značajno nadmašuju gubitke koji mogu nastati preuzimanjem rizika;
  - donošenje poslovnih odluka na temeljima kvalitativnih i kvantitativnih analiza sa osnovom primenljivih parametara rizika;
  - korišćenje većeg broja metoda za identifikaciju i merenje rizika – prilikom upravljanja rizicima Banka pored regulatomo propisanih okvira i pristupa za upravljanje rizicima primenjuje i interne metode vodeći računa o njihovoj primenljivosti i opravdanosti sa stanovišta ulaganja u njihov razvoj i opravdanosti njihove primene sa stanovišta složenosti i obima poslovnih aktivnosti;
  - razvoj mehanizma kvantitativnog modeliranja koji omogućava analizu merenja učinaka promena u poslovnom i tržišnom okruženju na profil izloženosti riziku Banke i dalji uticaj na profitabilnost, likvidnost i neto vrednost Banke.
- Osnova načela upravljanja rizicima:
  - organizovanje poslovanja zasebne organizacione jedinice za upravljanje rizicima na nivou Banke;
  - funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti Banke;
  - sveobuhvatnost upravljanja rizicima – upravljanje rizicima obuhvata sve faze i sve značajne rizike koje se pojavljuju u poslovanju;
  - efektivnost upravljanja rizicima;
  - cikličnost upravljanja rizicima;
  - razvoj upravljanja rizicima kao strateško opredeljenje;
  - upravljanje rizicima je deo poslovne kulture – svest o značaju upravljanja rizicima prisutna je na svim nivoima organizacione strukture Banke.

Načela upravljanja lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima:

- Aktivno upravljanje rizičnim plasmanima, u cilju minimiziranja negativnog efekta na finansijski rezultat i kapital Banke;
- Preventivne mere i aktivnosti u cilju minimiziranja daljeg pogoršanja kvaliteta aktive;
- Definisane strategije za upravljanje lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima;
- Jasno definisane aktivnosti upravljanja lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima;
- Ranu identifikaciju dužnika – koji se suočavaju sa finansijskim teškoćama ili su u dcnji ili statusu neizmirenja obaveza (Watch lista);
- Procenu finansijskog stanja dužnika;
- Set indikatora na osnovu čije ispunjenosti se stiču uslovi za uključivanje dužnika u delokrug organizacione jedinice nadležne za upravljanje lošom aktivom;

- o Segmentaciju loše aktive radi efikasnijeg upravljanja;
- o Načelo materijalnosti pri definisanju mogućih mera;
- o Veća učestalost praćenja vrednosti sredstava obezbeđenja za rizične plasmane, kao i sredstava obezbeđenja stečenih naplatom potraživanja;
- o Organizaciona odvojenost Sektora za prevenciju i upravljanje rizičnim plasmanima nadležnog za preduzimanje aktivnosti i mera za upravljanje lošom aktivom od organizacionih jedinica u čijem je delokrugu preuzimanje rizika;
- o Uključenost u korporativno upravljanje i upravljanje rizičnim indikatora za praćenje loše aktive, odnosno rizičnim plasmanima;
- o Transparentno izveštavanje organa Banke o rizičnim plasmanima, uključujući i informacije o efikasnosti i efektivnosti sprovođenja aktivnosti naplate i mera za upravljanje lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima.

3.2. Politike upravljanja rizicima

- Politikama upravljanja pojedinačnim rizicima uređeno je:
  - o sprovođenje strategije upravljanja rizicima po svim vrstama rizika: kreditni, tržišni, kamatni, rizik likvidnosti i operativni rizik i drugo;
  - o način organizovanja procesa upravljanja rizicima Banke i jasno razgraničenje odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa, uključujući i proces upravljanja lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima;
  - o određivanje ključnih zaposlenih u procesu upravljanja rizicima;
  - o način procene rizičnog profila Banke i metodologije za identifikovanje i merenje, odnosno procenu rizika;
  - o načini praćenja i kontrole rizika i uspostavljanje sistema limita, odnosno vrste limita koje Banka koristi i njihova struktura;
  - o mere za ublažavanje rizika i pravila za primenu tih mera;
  - o način i metodologija za sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Banke;
  - o principi funkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola;
  - o okvir i učestalost stres testiranja, kao i postupanje u slučajevima nepovoljnih rezultata stres testova.
- Eksterno izveštavanje Banke sprovodi se shodno zakonskim i podzakonskim propisima Narodne banke Srbije.
- Na mesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou interno se izveštavaju organi Banke (Upravni odbor, akcionari Banke, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, ALCO, Kreditni odbor).
- Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja bliže su definisani tačkom 3.6. ovog izveštaja.

3.2.1. Kreditni rizik

- Politika upravljanja kreditnim rizikom predstavlja akt kojim se bliže definiše **sistem upravljanja kreditnim rizikom**, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik koncentracije, rizik izmirenja i isporuke i rizik druge ugovorne strane kome je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, kao deo sistema upravljanja rizicima.
- Najvažniji procesi sistema upravljanja kreditnim rizikom su:
  - o Proces odobravanja plasmana;
  - o Proces upravljanja instrumentima kreditne zaštite;
  - o Proces monitoringa plasmana u cilju ranog otkrivanja znakova upozorenja;
  - o Proces merenja kreditnog rizika u skladu sa regulativnom Narodne banke Srbije i internom metodologijom Banke;
  - o Proces monitoringa portfolija i praćenja kreditnog rizika;
  - o Proces prevencije i upravljanja potencijalno rizičnim plasmanima i lošom aktivom;
  - o Proces obračuna minimilnog kapitalnog zahteva za kreditni rizik i interne procene adekvatnosti kapitala.
- Rizični profil Banke opredeljen je prihvatljivim nivoom rizika za Banku, a u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija Banke. Cilj upravljanja kreditnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata kreditnog rizika na finansijski rezultat i kapital Banke, po osnovu bilansnih i vanbilansnih stavki, kao i na osnovu poslovanja sa drugom ugovornom stranom za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi.
- U skladu sa rizičnim profilom definisan je najviše prihvatljiv nivo loše aktive.
- Identifikovanje kreditnog rizika započinje podnošenjem zahteva za odobrenje plasmana.
- Proces odobravanja plasmana sastoji se od prikupljanja i provere neophodne dokumentacije, informacija i podataka na osnovu kojih se vrši kreditna analiza pojedinačnih plasmana, kao i faktora kreditnog rizika.
- Analiza pojedinačnog plasmana obuhvata analizu kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja poslovanja klijenata, identifikovanje nivoa rizika (utvrđivanje klasifikacije i internog rejtinga klijenta) i kontrolu iskorišćenosti limita.
- Prilikom analize pojedinačnog plasmana sagledava se i uticaj na kapitalni zahtev za kreditni rizik.
- Proces merenja kreditnog rizika zasnovan je na dva pristupa:
  - o regulatorni pristup – proces obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama po osnovu međunarodnog standarda finansijskog izveštavanja 9, koji se primenjuje od 01.01.2018. godine, kao i klasifikacija i

obračun rezervisanja saglasno regulativi Narodne banke Srbije. U decembru mesecu 2018. godine Narodna banka Srbije je usvojila izmenu regulative kojom se od 01.01.2019. godine potvrđuje ukidanje obračuna rezerve za procenjene gubitke i potrebne rezerve;

- o interni pristup – merenje nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana na osnovu internog sistema rejtinga.

- U okviru procesa odobravanja plasmana sagledava se izloženost u odnosu na regulatorne i interno definisane limite.
- Limiti odobrenja plasmana definisani su sistemom odlučivanja u zavisnosti od vrste klijenata i nivoa izloženosti: za plasmane u okviru definisanog limita odluke donose Kreditni odbor i lica sa ovlašćenjem za odlučivanje u funkciji upravljanja rizicima. Izvršni odbor i Upravni odbor donose odluke u zavisnosti od nivoa izloženosti.
- U cilju održavanja rizika na prihvatljivom nivou Banka primenjuje tehnike ublažavanja kreditnog rizika na nivou pojedinačnog plasmana putem poštovanja limita izloženosti, diverifikacije ulaganja i pribavljanja prihvatljivih instrumenata obezbeđenja u cilju sekundarne naplate.
- Nakon odobrenja plasmana vrši se praćenje plasmana i poslovanja klijenata kroz redovan i vanredni monitoring u cilju pravovremene identifikacije signala upozorenja.
- Banka prati kvalitet portfolija na osnovu identifikovanja i analize ranih signala upozorenja kod klijenata. Signali upozorenja se prate na regularnoj vremenskoj osnovi i na osnovu analize istih, klijenti se svrstavaju u kategoriju Standardni, Potencijalno rizični (Watch list) i NPL klijenti (klijenti sa problematičnim potraživanjima). U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, počev od 01.01.2018. godine, Banka je uvela i nivoa obezvređenja (nivo 1, nivo 2 i nivo 3) koji prate status klijenta. Standardni klijenti se svrstavaju u nivo 1, klijenti kod kojih je identifikovano povećanje kreditnog rizika (Watch list klijenti, dani kašnjenja od 31 dan do 90 dana) svrstavaju se u nivo 2, a NPL klijenti se svrstavaju u nivo 3.
- Restrukturirani neproblematični klijenti se svrstavaju u kategoriju potencijalno rizičnih klijenata, odnosno u nivo 2 obezvređenja, dok se restrukturirani problematični svrstavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima, odnosno kategorizuju se u nivo 3 obezvređenja. Praćenjem i kontrolom portfolija u celini i po pojedinim segmentima, Banka vrši poređenje sa prethodnim periodima, identifikuje trendove kretanja i uzroke promena nivoa kreditnog rizika. Takođe, prati pokazatelje kvaliteta aktive (kretanje NPL-a, pokrivenost NPL ispravkama vrednosti...), kao i izloženost prema regulatorno i interno definisanim limitima.
- Poseban aspekt praćenja izloženosti kreditnom riziku predstavlja praćenje nivoa loše aktive, odnosno rizičnih plasmana, koje obuhvata praćenje:
  - o na nivou portfolija;
  - o na individualnoj osnovi za značajne izloženosti;
  - o sredstava stečenih naplatom u skladu sa internim aktom kojim se uređuje preuzimanje i upravljanje stečenom imovinom i upravljanje nepokretnom imovinom koja je namenjena prodaji.
- Takođe, praćenje loše aktive uključuje i praćenje realizacije mera i strategija definisanih u cilju upravljanja rizičnim plasmanima i sredstvima stečenim naplatom.
- U svrhu kontrole rizika koncentracije Banka je utvrdila interne limite izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika (prema sektorima/delatnostima, vrstama proizvoda, geografskim područjima, pojedinačnim dužnicima ili grupama povezanih lica, instrumentima kreditne zaštite...). Uspostavljanje odgovarajućih limita izloženosti je osnov za diversifikaciju kreditnog portfolija. Odlukom o upravljanju rizikom koncentracije po osnovu izloženosti banke određenim vrstama proizvoda, Narodna banka Srbije je od 01.01.2019. godine propisala bankama da prate i rizik koncentracije, odnosno izloženosti Banke prema grupama proizvoda, prvenstveno izloženosti po osnovu gotovinskih, potrošačkih i ostalih kredita odobrenih stanovništvu ugovorene ročnosti preko 8 godina u 2019., preko 7 godina u 2020. i od 2021. preko 6 godina.
- Izveštavanje o kreditnom riziku na nivou Banke obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja o upravljanju kreditnim rizikom. Eksterno izveštavanje sprovodi se shodno zahtevima Narodne banke Srbije i međunarodnog standarda finansijskog izveštavanja 7 za kreditni rizik, a interno izveštavanje u skladu sa internim aktima Banke.
- Izveštaj o upravljanju kreditnim rizikom sadrži: ukupnu izloženost kreditnom riziku, izloženost kreditnom riziku prema kriterijumima Narodne banke Srbije i internom sistemu rejtinga, dospela potraživanja, rizične plasmane i kredite, kolaterale, iznos rezervi za procenjenje gubitke, ispravke vrednosti, potrebnu rezervu, rizike izloženosti, limite izloženosti i koncentracije. U skladu sa Odlukom o izmeni i dopuni Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke Narodne banke Srbije, od 01.01.2019. godine više se ne obračunava rezerva za procenjene gubitke i potrebna rezerva.
- Uvažavajući izmene regulative Narodne banke Srbije i potrebe daljeg unapređenja upravljanja rizicima, Banka je tokom 2018. godine izvršila odgovarajuće izmene internih akata kojima se uređuje upravljanje rizicima. Izmenom Strategije i politika upravljanja pojedinačnim rizicima izvršena su usklađivanja sa izmenama domaće i međunarodne regulative i unapređeno je upravljanje kreditnim rizicima, uključujući problematična potraživanja.
- Početkom 2018. godine Banka je izvršila usklađivanje internih akata (metodologije i procedure) u skladu sa izmenama regulative Narodne banke Srbije iz oblasti računovodstva i finansijskog izveštavanja, kojima se uvodi obaveza primene međunarodnog standarda finansijskog izveštavanja 9 u bankama (MSFI 9). Navedenim izmenama propisana je obaveza banaka da od 01.01.2018. godine obračun obezvređenja vrše u skladu sa MSFI 9 standardom. U skladu sa MSFI 9 standardom, Banka je usvojila novu Metodologiju za procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama, koja se primenjuje od 01.01.2018. godine.

3.2.2. Rizik likvidnosti

- Osnovni cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se uredno i na vreme izmirivale dospele obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima Banke, odnosno minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke.
- Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces upravljanja rizikom likvidnosti (koji sprovodi nezavisna funkcija nadležna za upravljanje rizicima) i proces podrške upravljanju od procesa preuzimanja rizika likvidnosti.
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima značajnu i primarnu ulogu u procesu upravljanja rizikom likvidnosti, u okviru svoje nadležnosti, u redovnim i vanrednim uslovima poslovanja. Takođe, u procesu upravljanja rizikom likvidnosti ulogu imaju i ostali odbori Banke, čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku.
- Osnovna načela upravljanja rizikom likvidnosti:
  - spremnost da se odgovori dospelim obavezama, kroz održavanje minimalnog nivoa likvidne aktive;
  - održavanje usklađenosti između priliva i odliva sredstava kroz limitiranje valutne i ročne neusklađenosti potraživanja i obaveza;
  - utvrđivanje planiranih aktivnosti u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (kriza likvidnosti).
- Identifikacija rizika likvidnosti podrazumeva analiziranje svih indikatora koji dovode do nastanka i povećanja rizika likvidnosti, kao i praćenje nivoa raspoloživih likvidnih sredstava (rezervi likvidnosti) i razmatranje vrste i visine izvora sredstava, kroz procenu stabilnosti depozita.
- Proces merenja rizika likvidnosti obuhvata procenu tekuće i buduće izloženosti riziku likvidnosti i vrši se primenom regulatorno i interno definisanih metoda i modela:
  - Regulatorni pristup – primena pokazatelja likvidnosti, užeg pokazatelja likvidnosti i pokazatelja pokrića likvidnom aktivom;
  - Interni pristup – primena statičkog i dinamičkog GAP-a i racio analize, stres testiranje (analiza osetljivosti i scenario analiza) i simulacije.
- U cilju upravljanja rizikom likvidnosti uspostavljen je sistem praćenja limita. Regulatorno definisani limiti likvidnosti, koje Banka poštuje, odnose se na održavanje pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti u periodu od 1 dana, 3 dana i proseka za mesec dana i pokazatelja pokrića likvidnom aktivom koji Banka održava na nivou koji nije niži od 100%.
- Prilikom definisanja limita izloženosti riziku likvidnosti sagledava se više aspekata rizika likvidnosti, uzimajući u obzir ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i kapital Banke, limitirajući valutnu i ročnu neusklađenost. Banka je definisala interne standarde za upravljanje rizikom likvidnosti, koji se odnose na definisani interni limit pokazatelja likvidnosti, užeg pokazatelja likvidnosti i pokazatelja pokrića likvidnom aktivom, limite gepova likvidnosti po ročnosti i valutama, strukturne limite likvidnosti, identifikaciju i kvantifikaciju indikatora ranog upozorenja nastanka krize likvidnosti.
- Praćenje i kontrola rizika likvidnosti podrazumeva praćenje usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja rizika likvidnosti na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom Banke, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Praćenje i kontrola rizika likvidnosti su uspostavljeni i integrisani u sve poslovne aktivnosti Banke i na svim nivoima upravljanja rizikom likvidnosti, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja rizikom likvidnosti.
- U cilju održavanja rizika likvidnosti na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom, Banka primenjuje tehnike i mere ublažavanja rizika likvidnosti u uslovima kada izloženost riziku likvidnosti teži gornjoj granici definisanoj rizičnim profilom Banke. Tehnike koje Banka primenjuje odnose se na održavanje dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti, odnosno utrživih likvidnih sredstava u značajnijim valutama, diversifikaciju izvora finansiranja prema ročnosti i valuti, smanjenje koncentracije izvora finansiranja prema sektorskoj strukturi, a u cilju formiranja stabilne baze izvora sredstava.
- Banka ima uspostavljen sistem izveštavanja o riziku likvidnosti, koji obuhvata procenu i analizu izloženosti riziku likvidnosti, usklađenost sa eksternim i internim limitima, rezultate stres test analize i predlog mera, kao i rezultate sprovedenog testiranja Plan upravljanja rizikom likvidnošću u kriznim situacijama.

3.2.3. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

- Cilj upravljanja kamatnim rizikom je očuvanje ekonomske vrednosti kapitala Banke, uz minimiziranje negativnih efekata promene kamatnih stopa na finansijski rezultat, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi.
- Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja rizika od procesa njegovog upravljanja.
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima značajnu i primarnu ulogu u procesu upravljanja kamatnim rizikom, u okviru svojih nadležnosti. Takođe, u procesu upravljanja kamatnim rizikom ulogu imaju i ostali odbori Banke, čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku.
- Osnovni principi upravljanja kamatnim rizikom Banke su:
  - održavanje nivoa kamatnog rizika, koji omogućava minimiziranje negativnog uticaja promene kamatnih stopa na tržištu, kao i održavanje minimalno zahtevane margine kamatnih stopa;

- limitiranje ročne i valutne neusklađenosti u cilju očuvanja ekonomske vrednosti kapitala, odnosno minimiziranja negativnih efekata promena kamatnih stopa na izloženost kamatnom riziku;
- optimizacija cene koštanja izvora uz prilagođavanje i opreznost prilikom formiranja konkurentnih kamatnih stopa na proizvode Banke.
- Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva analiziranje svih indikatora i faktora koji dovode do nastanka i povećanja izloženosti kamatnom riziku, kao i vrsta kamatnog rizika kojima je Banka izložena.
- Merenje kamatnog rizika predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku i vrši se primenom internih modela statičkog i dinamičkog GAP-a i racio analize, ekonomske vrednosti kapitala, neto sadašnje vrednosti i stres testiranja.
- Ublažavanje kamatnog rizika Banka sprovodi kontinuirano kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za definisani profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika. U procesu upravljanja kamatnim rizikom Banka primenjuje sistem internih limita. Banka pri definisanju limita izloženosti kamatnom riziku uzima u obzir više aspekata kamatnog rizika, ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i ekonomsku vrednost kapitala. Banka je definisala limite kamatonosnih pozicija, limite gepova po valutama do 1 godine, kojima se limitira negativan uticaj na finansijski rezultat i limit promene ekonomske vrednosti kapitala, kojim se limitira negativan uticaj na kapital.
- Praćenje i kontrola kamatnog rizika obuhvata održavanje usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja kamatnog rizika na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom Banke, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Sistem unutrašnje kontrole kamatnog rizika je integrisan u sve poslovne aktivnosti Banke, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja kamatnim rizikom.
- Banka je uspostavila proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja rizika, koje su usmerene na održavanje usklađenosti kamatno osetljivih pozicija, diversifikaciju izvora finansiranja prema vrsti kamatne stope, ročnosti ili repricing-u i valuti i optimiziranje cene izvora sredstava.
- Sistem izveštavanja o izloženosti kamatnom riziku obuhvata procenu i analizu izloženosti kamatnom riziku, usklađenost sa internim limitima, rezultate stres test analize i predloge mera.

3.2.4. Tržišni rizici

- Banka je u svom svakodnevnom poslovanju kontinuirano izložena deviznom i cenovnom riziku.

Upravljanje deviznim rizikom

- Cilj upravljanja deviznim rizikom je obezbeđenje sigurnog poslovanja Banke, kroz minimiziranje negativnih efekata promene kursa domaće valute na finansijski rezultat i kapital Banke, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.
- Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja deviznog rizika od procesa njegovog upravljanja i procesa podrške.
- U procesu upravljanja deviznim rizikom značajnu ulogu ima Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i ostali odbori Banke, čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku.
- Identifikacija deviznog rizika primarno se odnosi na sagledavanje transakcione i bilansne izloženosti, kao i izloženosti po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti, kao i analizu internih i eksternih faktora rizika. Identifikacija izloženosti deviznom riziku se sprovodi na nivou izloženosti pojedinoj valuti, kao i na nivou celokupnog deviznog portfolija za sve valute.
- Merenje deviznog rizika obuhvata procenu tekuće i buduće izloženosti deviznom riziku i vrši se primenom regulatorno i interno definisanih metoda i modela:
  - Regulatorni pristup – primena pokazatelja deviznog rizika;
  - Interni pristup – stres testiranje (analiza osetljivosti i scenario analiza) i simulacije, Value-at-Risk i backtesting.
- Banka sprovodi kontinuirano ublažavanje deviznog rizika kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Banka primenjuje sistem eksternih i internih limita, utvrđenih na osnovu pokazatelja deviznog rizika. Prilikom definisanja limita izloženosti deviznom riziku uzima se u obzir više aspekata deviznog rizika, ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i kapital Banke. Banka je definisala interne limite pokazatelja deviznog rizika po pojedinim valutama i agregatno na rigoroznijem nivou u odnosu na regulatorne limite, kao i limite transakcija koje utiču na finansijski rezultat.
- Kao deo upravljanja deviznim rizikom Banka koristi standardne i derivativne instrumente i mere u delu sredstava i izvora sredstava, u cilju umanjivanja i ublažavanja izloženosti navedenom riziku. Banka je uspostavila proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja deviznog rizika, kroz redovno izveštavanje nadležnih odbora i organa, kao i jasnu podelu odgovornosti, definisanje pravila o učestalosti i izveštavanju o sprovođenju usvojenih mera za smanjenje deviznog rizika.
- Banka je uspostavila sistem izveštavanja, koji obuhvata procenu i analizu izloženosti deviznom riziku, usklađenost sa eksternim i internim limitima, rezultate stres test analize i predloge mera.

Upravljanje cenovnim rizicima

- Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je

jasno razgraničila proces preuzimanja rizika od procesa njegovog upravljanja i podrške, a vodeći se principima organizacije sistema upravljanja rizicima knjige trgovanja.

- Izvršni odbor ima značajnu ulogu u procesu upravljanja rizicima knjige trgovanja. U procesu upravljanja cenovnim rizicima ulogu imaju i ostali odbori Banke, čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku.
- Osnovna načela upravljanja cenovnim rizikom Banke su:
  - održavanje nivoa rizika u skladu sa interno definisanim limitima;
  - praćenje promena na tržištu koje mogu uticati na povećanje izloženosti rizicima knjige trgovanja;
  - utvrđivanje mera za umanjene izloženosti rizicima, u uslovima kada Banka teži gornjoj granici prihvaćenog rizičnog profila izloženosti rizicima.
- Identifikacija rizika poslovnih aktivnosti knjige trgovanja podrazumeva analiziranje svih indikatora i faktora, koji dovode do nastanka i povećanja rizičnog profila Banke.
- Merenje i procena rizika poslova knjige trgovanja podrazumeva primenu:
  - standardizovanog (regulatorno propisanog) pristupa;
  - internog modela korišćenjem Value-at-Risk metodologije.
- Ublažavanje cenovnog rizika se sprovodi kontinuirano, kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za definisani profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika. Definisanje i primena odgovarajućih mera zaštite i preventive, definisanje limita izloženosti i definisanje i primena mera za ublažavanje cenovnog rizika karakterišu fazu ublažavanja cenovnog rizika. Banka ima uspostavljen sistem internih limita, usvojenih od strane nadležnih odbora Banke, i to: limite izloženosti za sve pozicije knjige trgovanja, limite ulaganja po proizvodima i vrstama transakcija, limite prema vrsti izdavaoca hartija od vrednosti i učešću izdavaoca u ukupnom portfoliju.
- Sistem unutrašnje kontrole cenovnog rizika je integrisan u sve poslovne aktivnosti Banke, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja cenovnim rizikom.
- Saglasno uspostavljenom sistemu izveštavanja o cenovnom riziku, Banka vrši eksterno i interno izveštavanje.

3.2.5. Operativni rizik

- U cilju minimiziranja nastanka događaja operativnog rizika Banka uspostavlja odgovarajući okvir koji uključuje: proces identifikovanja događaja operativnog rizika, proces klasifikacije događaja operativnog rizika prema nivou rizičnosti, analizu događaja operativnog rizika, proces praćenja događaja operativnog rizika, monitoring mera za ublažavanje operativnih rizika i sistem ranog otkrivanja događaja operativnog rizika.
- Prilikom preuzimanja operativnog rizika Banka se rukovodi sledećim načelima:
  - poslovanje u skladu sa dobrim praksama za upravljanje operativnim rizikom;
  - obezbeđenje adekvatnih kontrola za upravljanje operativnim rizikom;
  - blagovremeno identifikovanje i kontinuirano praćenje događaja operativnog rizika, minimiziranje nastanka događaja operativnog rizika sprovođenjem mera;
  - analiza ključnih indikatora rizika koji dovode do nastanka događaja operativnog rizika, a koji predstavljaju rano upozorenje za signaliziranje promene u rizičnom profilu Banke;
  - merenje operativnog rizika primenom regulatornog pristupa (pokazatelj operativnog rizika) i internog pristupa (stres testiranje) i
  - merenje tekuće izloženosti operativnom riziku i procena izloženosti po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti na sprovođenju mera u cilju minimiziranja događaja operativnog rizika.
- Banka kontinuirano vrši ublažavanje operativnog rizika, što podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou, kroz utvrđivanje mera za minimiziranje operativnog rizika koje podrazumevaju:
  - definisanje limita izloženosti;
  - definisanje limita i praćenje ključnih indikatora rizika;
  - sprovođenje procesa samoprocenjivanja;
  - definisanje i primena mera za ublažavanje operativnih rizika;
  - sistem fizičkih kontrola;
  - Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja i
  - Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa.
- Praćenje i kontrola operativnog rizika podrazumeva praćenje usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja operativnog rizika na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom Banke, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Praćenje i kontrola operativnog rizika su uspostavljeni i integrisani u sve poslovne aktivnosti Banke i na svim nivoima upravljanja operativnim rizikom, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja operativnim rizikom.
- Banka je uspostavila proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja operativnog rizika kroz redovno izveštavanje nadležnih odbora i organa, kao i jasnu podelu odgovornosti, definisanje pravila o učestalosti i izveštavanju o sprovođenju usvojenih mera za smanjenje operativnog rizika. Sistem izveštavanja obuhvata pravovremeno

izveštavanje o događajima operativnog rizika po vrstama događaja i linijama poslovanja, uzrocima i izvorima nastanka događaja, značajnosti događaja, trendu izloženosti, merama koje nameravaju da se preduzmu ili jesu preduzete u cilju ublažavanja i ograničavanja posledica događaja i aktivnostima koje je Banka poverila trećim licima.

- Banka izračunava kapitalni zahtev za operativni rizik u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije koristeći standardizovani pristup.

3.2.6. Rizik zemlje

- Cilj upravljanja rizikom zemlje je da se obezbedi minimalna izloženost kroz adekvatno merenje rizika zemlje primenom usvojene metodologije i definisanih limita izloženosti prema zemljama ili grupi zemalja na osnovu rejtinga zemlje.
- Identifikacija rizika zemlje podrazumeva analizu svih indikatora koji dovode do nastanka i povećanja rizika zemlje, a sprovode se na nivou pojedinačnog plasmana i celokupnog portfolija.
- Preduslov za ostvarivanje definisanih ciljeva upravljanja rizikom zemlje je postojanje adekvatne i ažurne baze podataka u kojoj se beleže informacije o zemlji sedišta i prebivališta klijenta od strane poslovnih sektora.
- Merenje rizika zemlje se zasniva na eksternim kreditnim rejtingima zemlje sedišta klijenta, na osnovu kojih se plasmani grupišu u određeni nivo rizika.
- Postupkom praćenja i kontrole rizika zemlje Banka definiše kako praćenje limita i usvojenih mera za umanjenje rizika zemlje, tako i sam proces kontrole.
- Banka ima uspostavljen sistem izveštavanja o riziku zemlje, kojim se blagovremeno izveštava rukovodstvo Banke, nadležni odbori i organizacioni delovi.

3.2.7. Rizik ulaganja

- Banka ima uspostavljen interni i eksterni sistem izveštavanja o riziku ulaganja čime se obezbeđuje da ulaganje koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ulaganja Banke u instrumente kapitala lica koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine ne pređu 60% kapitala Banke.

3.3. Organizaciona struktura funkcije upravljanja rizicima

- Funkcija upravljanja rizicima svoje aktivnosti obavlja kroz sledeće organizacione oblike: Sektor upravljanja rizicima, Sektor analize kreditnog rizika i Sektor za prevenciju i upravljanje rizičnim plasmanima.
- Sektor upravljanja rizicima se sastoji od Odeljenja za razvoj sistema i metodologije upravljanja rizicima, Odeljenja risk controllinga, Odeljenja upravljanja tržišnim i operativnim rizicima.
- Sektor analize kreditnog rizika čine Odeljenje analize kreditnog rizika velikih korporativnih klijenata, Odeljenje analize kreditnog rizika malih i srednjih klijenata, Odeljenje analize kreditnog rizika fizičkih lica i mikro klijenata i Odeljenje za upravljanje i praćenje kolateralala.
- Sektor za prevenciju i upravljanje rizičnim plasmanima čine Odeljenje monitoringa i prevencije rizičnih plasmana, Odeljenje restrukturiranja i rehabilitacije plasmana, Odeljenje upravljanja naplatom rizičnih plasmana pravnih lica, Odeljenje upravljanja rizičnim plasmanima fizičkih lica i preduzetnika, Odeljenje upravljanja preuzetom imovinom, Odeljenje kontrole kvaliteta portfolija rizičnih plasmana i izveštavanja.

3.4. Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja o rizicima, kao i načina merenja rizika

- Funkcija upravljanja rizicima identifikuje sve faze upravljanja rizicima, između ostalih i faze merenja i izveštavanja o rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, nadležna je za razvijanje modela i metodologija za merenje rizika, kao i za izveštavanje nadležnih organa Banke.
- Banka je uspostavila i adekvatan informacioni sistem koji podrazumeva potpunu informisanost lica uključenih u sistem upravljanja svim pojedinačnim rizicima i odgovarajuće izveštavanje rukovodstva Banke.
- Detaljnije informacije o izveštavanju o rizicima su definisane tačkom 3.7., dok su detaljnije informacije o fazi merenja po svakoj vrsti rizika date u okviru tačke 3.2.

3.5. Adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima Banke

- Banka je uspostavila adekvatan sistem upravljanja rizicima u odnosu na svoj rizični profil, sklonost i toleranciju ka rizicima, kao i u odnosu na svoju poslovnu politiku i strategiju.
- Tokom 2018. godine nije bilo kršenja usvojenih limita, čime je sistem upravljanja rizicima ocenjen kao adekvatan u odnosu na usvojeni rizični profil, poslovnu politiku i strategiju Banke.

3.6. Opis povezanosti rizičnog profila Banke sa poslovnom strategijom

- Banka vrši internu procenu adekvatnosti kapitala u skladu sa svojom sklonošću ka rizicima, tolerancijom prema rizicima i rizičnim profilom i na osnovu njega određuje strategiju za održavanje potrebnog nivoa kapitala. Sklonošću Banke ka rizicima smatra se nivo rizika koji Banka namerava da preuzme radi ostvarivanja svoje strategije i politika, dok se tolerancijom prema

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

rizicima smatra najviši prihvatljivi nivo rizika za Banku.

- Banka definiše svoju sklonost ka rizicima kao nizak, srednji i visok nivo, a uključujući i pozicioniranost Banke prema bankarskom tržištu.
- Banka definiše toleranciju prema rizicima kao najviši nivo rizika koji je spremna da prezume, a da pri tome njen rizični profil bude u okviru definisane sklonosti prema rizicima. Ključni pokazatelji poslovanja Banke prikazani su u sledećoj tabeli:

Ključni pokazatelji poslovanje banke	Ostvareno (31.12.2018.)	Ostvareno (31.12.2017.)
Adekvatnost kapitala	29,18%	27,89%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	29,18%	27,89%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	28,99%	27,68%
Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom	395%	436%
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica	17,09%	13,41
Izloženost prema licu povezanom sa Bankom	0,81%	0,82
Ukupna izloženost prema licima povezanih sa Bankom	1,09%	1,09
Zbir svih velikih izloženosti	39,77%	34,97
Zbir svih ulaganja u lica nefinansijskog sektora i ulaganja u osnovna sredstva Banke	13,18%	14,96%
Pokazatelj deviznog rizika	1,87%	4,40%

3.7. Opis načina na koji se obezbeđuje informisanje organa upravljanja Banke o rizicima

- Banka uspostavlja sistem redovnog izveštavanja o izloženosti rizicima i profilu rizičnosti, koji omogućuje relevantnim zaposlenim na svim nivoima u Banci pravovremene, tačne i dovoljno detaljne informacije koje su potrebne za donošenje poslovnih odluka i efikasno upravljanje rizicima, odnosno sigurno i stabilno poslovanje.

Sistem izveštavanja

	Mesečno izveštavanje	Kvartalno izveštavanje	Godišnje izveštavanje	Vanredno izveštavanje
Upravni odbor		●	●	●
Izvršni odbor	●	●	●	●
Odbor za reviziju	●	●	●	●
Kreditni odbor	●	●	●	●
ALCO	●	●	●	●
NBS	●	●	●	●
Akcionari Banke		●	●	●

4. KAPITAL I KAPITALNI ZAHTEVI BANKE

4.1. Kapital Banke

Kvantitativni podaci o kapitalu Banke obuhvataju:

- Iznos osnovnog i dopunskog kapitala;
- Pregled pojedinačnih elemenata kapitala;
- Odbitne stavke od kapitala;
- Iznos ukupnog kapitala.

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala je dat u Prilogu 2 PI-FIKAP

Struktura kapitala

RSD 000

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

Naziv	31.12.2018.	31.12.2017.
OSNOVNI KAPITAL	57.039.683	51.130.662
OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	56.666.173	50.757.152
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	16.817.956	16.817.956
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	22.843.084	22.843.084
Rezerve iz dobiti, ostale rezerve i rezerve za opšte bankarske rizike	14.223.535	11.061.535
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti/gubici	4.254.737	4.026.721
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	4.282.417	4.030.259
(-) Nerealizovani gubici	(27.680)	(3.538)
Regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata osnovnog akcijskog kapitala, dodatna prilagođavanja vrednosti (-)	(657)	-
(-) Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala, osim nerealizovanih gubitaka po osnovu HOV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(1.472.482)	(3.992.144)
(-) Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane odložene poreske obaveze	(557.051)	(460.263)
(-) Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze	(840.967)	(857.096)
(-) Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke koji se odbija od osnovnog akcijskog kapitala banke	(74.464)	(2.674.785)
DODATNI OSNOVNI KAPITAL	373.510	373.510
Uplaćen iznos instrumenata dodatnog osnovnog kapitala	373.510	373.510
DOPUNSKI KAPITAL	-	-
Instrumenti dopunskog kapitala, subordinirane obaveze i pripadajuća emisiona premija	-	-
Od čega: uplaćen iznos subordiniranih obaveza koje su ispunjavale uslove za uključivanje u dopunski kapital banke do 30.6.2017. a koje banka uključuje u dopunski kapital do 31.12.2022. u skladu s prelaznim odredbama Odluke o adekvatnosti kapitala banke	-	-
Napomena: Subordinirane obaveze koje su prestale da ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital	-	-
REGULATORNI KAPITAL	57.039.683	51.130.662

4.2. Kapitalni zahtevi i adekvatnost kapitala

- Banka izračunava pokazatelje adekvatnosti kapitala (osnovnog akcijskog, osnovnog i ukupnog kapitala) i kapitalne zahteve u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije koristeći standardizovani pristup i to za rizikom ponderisane izloženosti za:
  - Kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka;
  - Rizik izmirenja/ispоруke (osim po osnovu slobodnih isporuka);
  - Tržišne rizike;
  - Operativni rizik;
  - Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti;
  - Po osnovu prekoračenja limita izloženosti iz knjige trgovanja.
- Regulatorno propisana minimalna vrednost pokazatelja adekvatnosti kapitala je 8% uvećana za kombinovani zaštitni sloj kapitala koji se sastoji iz zaštitnog sloja za očuvanje kapitala (2,5%), zaštitnog sloja za sistemski značajnu banku (2%) i zaštitnog sloja za strukturni sistemski rizik (1,76%) – dok na kraju 2018.godine Banka nije imala kontradiklični zaštitni sloj kapitala.
  - Banka izračunava tri pokazatelja adekvatnosti kapitala:
    - PAK ukupnog kapitala banke (min 8% + kombinovani zaštitni sloj kapitala 6,26pp)
    - PAK osnovnog kapitala banke (min 6% + kombinovani zaštitni sloj kapitala 6,26pp)
    - PAK osnovnog akcijskog kapitala banke (min 4,5% + kombinovani zaštitni sloj kapitala 6,26pp)

Kapitalni zahtevi	31.12.2018.	31.12.2017.
KAPITAL	57.039.683	51.130.662
Ukupan osnovni kapital	57.039.683	51.130.662
Osnovni akcijski kapital	56.666.173	50.757.152
Dodatni osnovni kapital	373.510	373.510

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12 2018. godine

Kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka	12.946.262	11.752.242
Izloženosti prema državama i centralnim bankama	292.333	234.358
Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	89.389	48.372
Izloženosti prema javnim administrativnim telima	4	-
Izloženosti prema bankama	338.742	259.839
Izloženosti prema privrednim društvima	4.194.104	3.967.716
Izloženosti prema fizičkim licima	5.154.132	4.454.434
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	620.852	600.130
Izloženosti koje se nalaze u statusu neizmirenja obaveza	573.920	602.567
Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	768.685	750.266
Ostale izloženosti	914.101	834.560
Tržišni rizici	182.498	380.945
Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	35.431	67.423
Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	147.067	133.646
Kapitalni zahtev za devizni rizik	-	179.876
Operativni rizik	2.510.337	2.534.459
Izloženost operativnom riziku	2.510.337	2.534.459
Ukupni kapitalni zahtevi	15.639.097	14.667.646
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala (minimum 4,5%+ kombinovani zaštitni sloj kapitala)	28,99%	27,68%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala (minimum 6%+ kombinovani zaštitni sloj kapitala)	29,18%	27,89%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (minimum 8%+ kombinovani zaštitni sloj kapitala)	29,18%	27,89%

- Banka na 31.12.2018. godine nema izdvojeni kapitalni zahtev za devizni rizik, budući da je njena neto otvorena devizna pozicija bila niža od 2% regulatornog kapitala. Takođe, Banka nije izdvojila ni kapitalne zahteve za rizik izmirenja/ispоруke (osim po osnovu slobodnih isporuka), za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti, kao ni po osnovu prekoračenja limita izloženosti iz knjige trgovanja.
- Pregled kapitalnih zahteva dat je i u Prilogu 4 – Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala (PI-AKB)

Struktura obračuna kapitalnog zahteva za operativni rizik

RSD 000

Linija poslovanja	Indikator izloženosti			Stopa kapitalnog zahteva	Kapitalni zahtev
	2015.	2016.	2017.		
1. Finansiranje privrednih subjekata	5.440	3.773	2.963	18%	2.510.337
2. Trgovina i prodaja	(375.418)	923.107	2.161.149	18%	
3. Brokerski poslovi s fizičkim licima	6.200	3.312	7.467	12%	
4. Bankarski poslovi s privrednim društvima	5.884.620	5.451.653	(3.625.715)	15%	
5. Bankarski poslovi s fizičkim licima	11.221.770	10.099.273	18.019.677	12%	
6. Platni promet	1.868.917	2.017.202	2.380.971	18%	
7. Usluge za račun klijenata	47.716	41.711	25.911	15%	
8. Upravljanje imovinom	177.245	(232.992)	191.943	12%	

4.3. Interna procena adekvatnosti kapitala – ICAAP

- Banka je uspostavila proces interne procene adekvatnosti kapitala (u daljem tekstu: ICAAP) u skladu sa svojim rizičnim profilom, i tolerancijom prema rizicima, a koji za cilj ima jačanje odnosa između upravljanja rizicima i kapitala Banke, odnosno da obezbedi da Banka raspolaže dovoljnim nivoom kapitala da podrži sadašnje i buduće aktivnosti i pokrije sve materijalno značajne rizike kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju.
- ICAAP je uključen u sistem upravljanja rizicima i integralni je deo procesa donošenja odluka u Banci, takođe redovno se preispituje i prilagođava, a posebno kada je Banka izložena novim rizicima ili značajnim promenama.
- Banka je uspostavila Strategiju i Plan upravljanja kapitalom. Plan upravljanja kapitalom sadrži:
  - Strateške ciljeve i periode za njihovo ostvarenje, uzimajući u obzir uticaj makroekonomskog okruženja i faze privrednog ciklusa;
  - Opis procesa upravljanja raspoloživim internim kapitalom, planiranje njegovog adekvatnog nivoa i odgovornost za taj proces;
  - Procedure planiranja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;

- Način dostizanja i održavanja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
- Ograničenja u vezi sa raspoloživim internim kapitalom;
- Prikaz i obrazloženje efekata stres testiranja na interne kapitalne zahteve;
- Alokacija kapitala;
- Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja koji mogu uticati na iznos raspoloživog internog kapitala.
- ICAAP je stabilan proces upravljanja rizicima koji adekvatno identifikuje, meri, agregira i prati rizike kroz obuhvat svih ključnih elemenata procene kapitalnih zahteva, planiranja i upravljanja kapitalom.
- ICAAP je dokumentovan proces koji se sprovodi na kontinuiranoj osnovi i u skladu je sa Strategijom upravljanja rizicima i pojedinačnim politikama za upravljanje rizicima, Strategijom i Planom upravljanja kapitalom, Planom oporavka, kao i Strategijom i biznis planom Banke. Osnovni uslovi koje ICAAP implementiran u Banci ispunjava su:
  - Zasnovan je na procesu identifikacije i merenja, odnosno procene rizika;
  - Pruža sveobuhvatnu procenu rizika, kao i praćenje značajnih rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
  - Obezbeđuje adekvatan raspoloživi interni kapital u skladu sa rizičnim profilom Banke;
  - Uključen je u sistem upravljanja Bankom i donošenja odluka u Banci;
  - Predmet je redovne analize, praćenja i provere.
- Cilj ICAAP-a je jasno određivanje takvog nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Osnovni cilj procesa procene adekvatnosti internog kapitala jeste poboljšanje veze između rizičnog profila Banke, sistema upravljanja rizicima i dostupnosti kapitala. Od Banke se očekuje implementacija primerenog procesa procene adekvatnosti internog kapitala koji obuhvaća sve ključne elemente planiranja i upravljanja kapitalom, kao i obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala u odnosu na identifikovane rizike.
- Određivanjem potencijala za pokriće rizika, Banka indirektno postavlja maksimalni nivo rizika koji je spremna da prihvati. Kroz ICAAP se osim procene internih kapitalnih zahteva procenjuje i raspoloživi interni kapital. Planiranje raspoloživog internog kapitala osigurava i održavanje takvog nivoa kapitala koji može podržati rast plasmana, budućih izvora sredstava, politiku dividendi u skladu sa Bančinom Strategijom i biznis planom.
- Banka kontinuirano procenjuje rizični profil i redovno revidira postupak interne procene adekvatnosti kapitala, istovremeno razvijajući metodologije procene ostalih vrsta rizika kako bi sveobuhvatno upravljanje rizicima na nivou Banke bilo što efikasnije.
- Osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala Banke:
  - uspostavljanje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Banke u skladu sa ciljevima upravljanja i načelima preuzimanja i upravljanja rizicima;
  - identifikovanje, merenje (procena), ublažavanje i praćenje svih rizika kao osnova za procenu adekvatnosti kapitala;
  - postavljanje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Banke u skladu sa obimom, vrstom i složenošću poslova Banke;
  - obezbeđenje internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Banke.

Faze ICAAP-a:

- Identifikacija rizika i utvrđivanje njihove materijalne značajnosti – na osnovu metodologije utvrđeni su kvantitativni i kvalitativni kriterijumi na osnovu kojih se utvrđuju materijalno značajni rizici koji će biti uključeni u proces interne procene adekvatnosti kapitala, u skladu sa vrstom, obimom i složenošću poslovanja kojim se Banka bavi, kao i specifičnošću tržišta na kojima posluje. Pri proceni materijalne značajnosti rizika, Banka razmatra sve rizike kojima je izložena, odnosno koje preuzima, kao i rizike kojima bi mogla biti izložena, a polazeći od svoje Strategije i Biznis plana. Svi preuzeti rizici mogu se podeliti na materijalno značajne – za koje je potrebno izdvojiti deo kapitala i na rizike koji ne zahtevaju njegovo izdvajanje s obzirom da su procenjeni kao nematerijalni, ili Banka njima upravlja kroz uspostavljeni sistem upravljanja rizicima.
- Kvantifikacija rizika i obračunavanje iznosa internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike – Banka koristi metode propisane za obračun minimalnih kapitalnih zahteva, kao i interne pristupe merenja. Banka sprovodi stresno testiranje za sve materijalno značajne rizike, kao i za interni kapital, koji uključuju faktore rizika specifične za okruženje u kome Banka posluje. Rezultati stresnog testiranja uzimaju se u obzir pri proceni i održavanju raspoloživog internog kapitala na određenom nivou.
- Za uključivanje materijalno značajnih rizika u ICAAP Banka primenjuje sledeće metodologije za:
  - **Kreditni rizik** – standardizovani pristup uz stresno testiranje primenom ekonometrijskih modela sa vremenskim horizontom od godinu dana;
  - **Operativni rizik** – standardizovani pristup uz primenu stresnog testiranja;
  - **Tržišni rizik (devizni rizik i cenovni rizik po osnovu pozicija iz knjige trgovanja)** – VaR metodologija sa primenom i stresnog testiranja;
  - **Kamatni rizik** – metodologija na osnovu osteljivosti promene ekonomske vrednosti kapitala i promene faktora;
  - **Rizik likidnosti** – testiranje "hipotetičkog" nivoa krize likvidnosti i kalkulacija nedostajućeg iznosa sredstava;
  - **Rizik koncentracije** – primenom sopstvenog modela zasnovanog na HHI indeksu uz primenu stres testa;

- **Rezidualni rizik** – stres testiranje pogoršanja efikasnosti korišćenih tehnika ublažavanja kreditnog rizika;
- **Kreditno-devizni rizik** – stres testiranje efekata na povećanje izloženosti kreditnom riziku usled rasta deviznog kursa;
- **Strateški rizik** – interni kapitalni zahtev za strateški rizik se obračunava na osnovu stresnog testiranja koje se bazira na statističkoj metodi standardne devijacije relativnog negativnog odstupanja ostvarenih od planiranih veličina neto kamatnog prihoda na godišnjem nivou za utvrđenu višegodišnju seriju podataka, dok se stres testiranje ovog rizika sprovodi istom metodom, uz posmatranje svih odstupanja (kako negativnih, tako i pozitivnih) ostvarenih od planiranih veličina neto kamatnog prihoda;
- **Rizik ulaganja** – kapitalna rezerva u visini od 2% raspoloživog internog kapitala;
- **Materijalno neznčajni rizici** su uključeni u ICAAP kroz sistem politika i procedura, sistem limita, sistem odlučivanja.
- Određivanje ukupnog raspoloživog internog kapitala uključuje i rezultate stresnog testiranja. Takođe, za planiranje regulatornog i raspoloživog internog kapitala vremenski horizont je tri godine.
- Poređenje iznosa kapitala izračunatog u skladu sa regulatornim zahtevima i iznosa raspoloživog internog kapitala, kao i minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva.

5. IZLOŽENOST RIZICIMA

5.1. Kreditni rizik i rizik smanjenja vrednosti potraživanja

U analizi i proceni kreditnog rizika Banka koristi dva paralelna pristupa: interni i regulatorni.

- Interni sistem rejtinga nije samo instrument za oblikovanje pojedinačnih odluka i procenjivanje nivoa rizika pojedinačnog plasmana, već predstavlja osnovu za analizu portfolija, podršku prilikom odobravanja plasmana, kao i u postupku obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u cilju rangiranja nivoa rizičnosti plasmana i iskazivanja realne vrednosti potraživanja. Interni sistem rejtinga podleže redovnoj reviziji i unapređenju.
- U analizi kreditnog rizika, pored internog sistema rejtinga, Banka koristi i načela propisana regulativom Narodne banke Srbije, koja zahtevaju klasifikaciju svakog plasmana na osnovu propisanih kriterijuma i obračun rezerve za procenu gubitaka po osnovu kreditnog rizika. Primena ovih kriterijuma omogućava Banci da pokrije neočekivane gubitke koji mogu nastati usled nemogućnosti i nesposobnosti klijenta da svoje obaveze izmiruje o roku dospeća prema ugovorom definisanim uslovima. U tom smislu, Banka vrši klasifikaciju potraživanja i obračun potrebnog nivoa rezerve za procenjene gubitke, koja predstavlja određeni vid zaštite od mogućih negativnih posledica ukoliko se plasirana sredstva ne vrate o roku dospeća i u punom iznosu. Od 01.01.2019. godine, Narodna banka Srbije ukinula je obračun rezerve za procenjene gubitke i potrebne rezerve, ali je zadržala klasifikaciju dužnika i plasmana.
- Pozitivna razlika između obračunate rezerve za procenjene gubitke (na bazi regulatornog pristupa) s jedne strane, i ispravki vrednosti i rezervisanja za potencijalne gubitke (na bazi internog pristupa) s druge strane, daje potrebnu rezervu za procenjene gubitke, koja predstavlja odbitnu stavku od kapitala. Od 01.01.2019. godine potrebna rezerva se više ne obračunava.

Banka dospela nenaplaćena potraživanja definiše kao sva potraživanja koja nisu naplaćena u roku dospeća (po osnovu glavnog duga, kamata i naknada, kao i intervencije po garancijama, avalima i ostalim oblicima jemstva, nedozvoljena prekoračenja na računima klijenata i ostale dospele obaveze klijenata).

Materijalno značajna docnja je docnja za iznos veći od 1% pojedinačnog potraživanja Banke od dužnika, ali ne manji od 1.000 dinara za dužnika koji je fizičko lice, odnosno ne manji od 10.000 dinara za dužnika koji je pravno lice. Od 01.01.2019. godine, Narodna banka Srbije je izmenila način obračuna materijalno značajne docnje kod pravnih lica, gde se materijalno značajna docnja posmatra kao 1% od ukupnog bilansnog potraživanja klijenta, isključujući učešća u kapitalu.

Potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (Default) - potraživanja u docnji (past due) – potraživanje kod koga je dužnik u docnji dužoj od 90 dana, a Banka je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne, Banka smatra malo verovatnim da će dužnik u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema Banci ne uzimajući u obzir mogućnost realizacije instrumenta kreditne zaštite i za potraživanje je utvrđen iznos obezvređenja procenom na individualnoj osnovi.

Potraživanja na Watch listi - potraživanje kod koga je dužnik u finansijskim teškoćama na osnovu kriterijuma koji su definisani internim aktima Banke i nalazi se u nivou 2 rizika, u skladu sa MSFI 9 standardom.

Obezvređenje potraživanja za računovodstvene potrebe je verovatnoća ponderisane procene kreditnih gubitaka (tj. sadašnja vrednost svih manjkova gotovine) tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta, dok je sam manjak gotovine razlika između tokova gotovine koji pripadaju Banci po ugovoru i tokova gotovine koje Banka očekuje da primi.

Specifična prilagodavanja za kreditni rizik uključuju deo iznosa prilagodavanja za kreditni rizik koji se odnosi na sledeće gubitke:

- gubitke za instrumente merene po fer vrednosti koji predstavljaju obezvređenje po osnovu kreditnog rizika u skladu sa MSFI 9 standardom,
- gubitke nastale kao rezultat tekućih ili prošlih događaja koji utiču na pojedinačno značajnu izloženost ili izloženosti koje nisu pojedinačno značajne, a procenjuju se na pojedinačnoj ili grupnoj osnovi,

- gubitke za koje istorijsko iskustvo i trenutno dostupni podaci ukazuju na to da je gubitak nastao, ali Banka još nije upoznata s tim koja pojedinačna izloženost je pretrpela te gubitke.

Za specifična prilagođavanja za kreditni rizik i njihova ukidanja koja se evidentiraju direktno kroz bilans uspeha – ovo ukidanje obezvređenja vrši se preko prihoda u bilansu uspeha.

Izloženosti kod kojih je izvršena ispravka vrednosti predstavljaju izloženosti kod kojih se vrši procena naplativosti, odnosno kod kojih se vrši umanjeње za iznos budućeg očekivanog gubitka u skladu sa MSFI 9 standardom.

- Banka ima jasno definisane kriterijume za procenjivanje i priznavanje kredita i potraživanja, kao i kriterijume za procenjivanje i priznavanje rezervisanja po osnovu potencijalnih obaveza, u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki, a poštujući i zahteve MSFI 9 stanarda.
- Obezvređenje plasmana i rezervisanja vrši se samo onda kada postoji opravdan osnov, odnosno kada postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao posledica događaja koji su nastali ili će nastati nakon početnog priznavanja potraživanja, a koji nepovoljno utiču na urednost izmirivanja obaveza dužnika prema Banci.
- Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita, opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.
- Obezvređenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata, kao i realizacije sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno plasman biti namiren iz tih sredstava, uz vršenje diskontovanja sa prvobitnom efektivnom kamatnom stopom. U skladu sa zahtevima MSFI 9 standarda, prilikom pojedinačnog obezvređenja Banka koristi više scenarija naplate, koji se ponedrišu sa različitim verovatnoćama, koje u zbiru daju 100%.

Obračun ispravke vrednosti bilansne aktive

- Banka vrši procenu obezvređenja potraživanja kao pojedinačnu i grupnu procenu. Svi klijenti se grupišu na osnovu interno propisane metodologije bazirane na sistemu internog rejtinga Banke.
- Postupak procene obezvređenja se vrši na pojedinačnom nivou, kada postoje objektivni dokazi o postojanju obezvređenja kredita, za svaki pojedinačno značajan plasman sa statusom neizmirivanja obaveza (nivo 3) – default-a (rizičan plasman, podkategorija rizika 4D, 4DD i 5 prema internom sistemu rejtinga), a na grupnom nivou za plasmane kod kojih nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (nivoi 1 i 2) i koji nisu pojedinačno značajni sa statusom default-a (nivo 3). Iznos obezvređenja se pojedinačno procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova, utvrđene diskontovanjem očekivanih priliva po kreditu, primenom prvobitno ugovorene efektivne kamatne stope konkretnog kredita. Kod intervencija po garancijama i drugim oblicima jemstva, sadašnja vrednost se utvrđuje diskontovanjem očekivanih priliva primenom prosečne godišnje zakonske zatezne kamatne stope.
- Obezvređenje na grupnoj osnovi procenjuje se za svaku grupu posebno, imajući u vidu njihove slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika.
- Za sektor privrede i stanovništva, Banka obračunava očekivane kreditne gubitke (obezvređenje) na sledeći način:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

- ECL Expected credit loss (očekivani kreditni gubitak)
  - EAD Exposure at default (izloženost u trenutku default-a)
  - MPD Marginal Probability of default (marginalna verovatnoća default-a)
  - LGD Loss given default (gubitak u slučaju default-a klijenta)
  - DF EIR based discount factor (diskontni faktor zasnovan na EKS)
- Navedena formula koristi se za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka (obezvređenja) u nivou 1 i 2, uz respektovanje vremenskog horizonta. U skladu sa MSFI 9 standardom, Banka od 01.01.2018. godine obračunava obezvređenje i za izloženosti prema Republici Srbiji, Narodnoj banci Srbije i druge izloženosti sa ponderom kreditnog rizika 0, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, izuzev izloženosti po osnovu obavezne rezerve i sličnih izloženosti po osnovu kojih očekivani kreditni gubici teže 0. Za obračun obezvređenja prema Republici Srbiji, Narodnoj banci Srbije i drugim izloženostima sa ponderom kreditnog rizika 0, Banka koristi podatke o vrednosti PD od eksterne rejting agencije Moody's, kao i vrednost bazelskog LGD (45%).

Obračun rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

- Utvrđivanje pojedinačnog verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (potencijalnim obavezama – plativih i činidbenih garancija, akreditiva, avala i drugih vanbilansnih stavki) vrši se kada se proceni da postoji dovoljno izvesno očekivanje da će doći do odliva sredstava za izmirenje potencijalne obaveze i dužnik se nalazi u nivou 3. Takođe, za nivoe 1 i 2, Banka utvrđuje procenu verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama za sve vanbilansne stavke, uključujući i neiskorišćene preuzete obaveze. Način obezvređenja vanbilansnih stavki za nivo 1 i nivo 2 je isti kao kod obezvređenja bilansnih potraživanja, osim u delu priznavanja EAD-a. Kod procene verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama, Banka umanjuje izloženost za faktor

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

konverzije (CCF). Zbog nedostatka istorijskih podataka, Banka koristi najbolju aproksimaciju CCF, a to su faktori konverzije definisani Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke i Odlukom o adekvatnosti kapitala banke Narodne banke Srbije. Rezervisanje se evidentira u okviru obaveza u bilansu stanja i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha perioda u kome je verovatnoća nastala.

1) Pregled izloženosti kreditnom riziku po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2018.		31.12.2017.	
	Izloženost*	Prosečna vrednost	Izloženost*	Prosečna vrednost
Države i centralne banke	283.829.192	274.746.117	277.169.268	291.816.779
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	8.916.498	7.534.985	5.628.661	5.834.145
Javna administrativna tela	489	372	-	-
Međunarodne razvojne banke	-	-	-	262
Banke	20.475.014	19.700.498	17.673.316	21.027.640
Privredna društva	71.318.902	66.700.325	66.185.152	65.626.518
Fizička lica	105.143.900	101.253.470	90.862.607	82.981.507
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	21.255.303	23.482.383	21.220.085	35.958.968
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	45.327.933	44.303.161	44.115.980	25.171.753
Vlasnička ulaganja	7.382.880	7.480.465	7.098.038	7.138.898
Ostale izloženosti	282.572.673	294.999.993	299.069.598	297.932.123
Ukupno	846.222.784	840.201.770	829.022.705	833.488.594

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti (za bilansne pozicije) i rezervisanje za procenjene gubitke (po vanbilansnim stavkama) i potrebnu rezervu za procenjene gubitke.

2) Geografska raspodela izloženosti prema materijalno značajnim oblastima po klasama izloženosti kao i obezvređena i potraživanja u docnji, prikazana po značajnim geografskim oblastima

000 RSD

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2018.			31.12.2017.		
	Bruto izloženost	Iznos obezvređenih potraživanja uključujući i potraživanja u docnji	Iznos ispravke vrednosti i rezervisanja obezvređenih potraživanja uključujući i potraživanja u docnji	Bruto izloženost	Iznos obezvređenih potraživanja uključujući i potraživanja u docnji	Iznos ispravke vrednosti i rezervisanja obezvređenih potraživanja uključujući i potraživanja u docnji
Države i centralne banke	284.108.629	250.723.940	274.242	277.292.939	3.053.314	31
Srbija	279.813.422	246.428.733	229.866	274.238.325	-	-
Bosna i Hercegovina	4.294.417	4.294.417	44.371	3.053.064	3.053.064	31
Ostalo	790	790	5	1.550	250	-
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	8.966.685	7.196.186	50.183	5.629.446	2.921.705	225
Srbija	8.966.685	7.196.186	50.183	5.629.446	2.921.705	225
Javna administrativna tela	500	500	11	-	-	-
Ostalo	500	500	11	-	-	-
Banke	20.501.064	17.692.188	25.787	17.676.268	1.677.098	33
Srbija	8.366.952	6.735.947	14.541	9.004.072	818.151	24
Nemačka	7.885.263	7.885.263	2.067	5.343.495	-	-
Bosna i Hercegovina	1.287.017	1.287.017	8.554	-	-	-
Ostalo	2.961.832	1.783.961	625	3.328.701	858.947	9
Privredna društva	72.160.033	55.174.552	837.022	67.168.496	66.363.727	406.729
Srbija	63.417.859	46.432.378	682.233	3.751.885	3.751.885	38
Bosna i Hercegovina	5.299.922	5.299.922	68.334	63.416.607	62.611.842	406.691

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12 2018. godine

Crna Gora	3.442.252	3.442.252	86.455	4	-	-
Fizička lica	105.739.426	82.283.854	585.496	91.797.448	86.739.075	672.868
Srbija	105.684.757	82.245.074	585.230	91.748.331	86.691.001	672.688
Ostalo	54.669	38.780	266	49.117	48.074	180
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	21.275.984	9.628.448	17.978	21.267.481	21.267.481	33.700
Srbija	21.275.984	9.628.448	17.978	21.267.481	21.267.481	33.700
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	59.448.555	21.202.389	14.083.036	63.769.176	28.201.221	18.312.826
Srbija	58.964.829	20.781.873	13.662.527	63.290.920	27.786.209	17.897.814
Ostalo	483.726	420.516	420.509	478.256	415.012	415.012
Vlasnička ulaganja	10.252.460	8.672.072	2.869.491	10.472.497	5.879.657	3.373.760
Austrija	3.331.184	3.331.184	462	3.279.824	-	-
Bosna i Hercegovina	2.974.615	2.974.615	1.599.909	2.974.615	2.974.615	1.599.909
Crna Gora	2.366.273	2.366.273	1.269.120	2.366.273	2.366.273	1.269.120
SAD	1.256.020	-	-	1.026.613	-	-
Srbija	-	-	-	743.109	-	-
Ostalo	324.368	-	-	82.063	538.769	504.731
Ostale izloženosti	288.976.457	15.598.518	6.389.296	305.494.200	15.883.959	6.070.291
Srbija	288.975.006	15.597.067	6.389.270	305.492.749	15.882.509	6.070.284
Ostalo	1.451	1.451	26	1.451	1.451	7
Ukupno	871.429.7931	468.172.647	25.132.542	860.567.951	231.987.237	28.870.463

Napomena: Pregled predstavlja ukupnu bruto izloženost bilansnih i vanbilansnih stavki po materijalno značajnim oblastima, kao i bruto izloženost bilansnih stavki kod kojih je izvršena ispravka vrednosti i vanbilansnih stavki za koje je izvršeno rezervisanje za gubitke

3) Izloženosti kod kojih je izvršena ispravka vrednosti bilansnih pozicija i rezervisanje za gubitke po vanbilansnim stavkama, po klasama izloženosti i sektorima

000 RSD

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2018.			31.12.2017.		
	Ukupna bruto izloženost	Iznos obezvređenih potraživanja uključujući i potraživanja u docnji	Iznos ispravke vrednosti i rezervisanja obezvređenih potraživanja uključujući i potraživanja u docnji	Ukupna bruto izloženost	Iznos obezvređenih potraživanja uključujući i potraživanja u docnji	Iznos ispravke vrednosti i rezervisanja obezvređenih potraživanja uključujući i potraživanja u docnji
Države i centralne banke	284.108.629	250.723.940	274.242	277.292.939	3.053.314	31
Sektor finansija i osiguranja	34.107.755	1.500.597	300	58.290.665	-	-
Sektor opšte države	245.704.367	244.926.836	229.563	215.947.460	-	-
Sektor stranih lica	4.295.207	4.295.207	44.376	3.054.614	3.053.314	31
Sektor drugih pravnih lica	1.300	1.300	3	200	-	-
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	8.966.685	7.196.186	50.183	5.629.446	2.921.705	225
Sektor opšte države	8.215.164	7.196.169	50.182	4.963.569	2.921.705	225
Sektor stranih lica	751.504	-	-	665.877	-	-
Sektor drugih pravnih lica	17	17	1	-	-	-
Javna administrativna tela	500	500	11	-	-	-
Sektor opšte države	500	500	11	-	-	-
Banke	20.501.064	17.692.188	25.787	17.676.268	1.677.098	33
Sektor finansija i osiguranja	8.366.931	6.735.927	14.541	9.004.070	818.149	24
Sektor privrednih društava	1	1	-	1	1	-
Sektor stranih lica	12.134.112	10.956.240	11.246	8.672.196	858.947	9
Sektor drugih pravnih lica	20	20	-	1	1	-
Privredna društva	72.160.033	55.174.552	837.022	67.168.496	66.363.727	406.729
Sektor finansija i osiguranja	12.032	7.195	74	606	606	-
Javni nefinansijski sektor	12.179.648	9.518.560	48.125	11.296.211	11.145.095	94.595
Sektor privrednih društava	50.762.763	36.543.941	624.590	51.839.745	51.217.175	307.908
Sektor preduzetnika	1	1	-	1	1	-
Sektor opšte države	285.506	285.504	9.148	238.368	207.289	4.042
Sektor stanovništva	150.911	64.365	42	5.081	5.081	5
Sektor stranih lica	8.742.174	8.742.174	154.789	3.751.889	3.751.885	38
Sektor drugih pravnih lica	26.998	12.812	254	36.595	36.595	141
Fizička lica	105.739.426	82.283.854	585.496	91.797.448	86.739.075	672.868
Sektor finansija i osiguranja	2.103	1.703	34	5.872	948	5
Javni nefinansijski sektor	93.226	68.349	376	111.653	92.017	565
Sektor privrednih društava	22.123.625	14.306.727	180.488	20.317.606	19.717.743	152.510
Sektor preduzetnika	4.706.149	4.004.395	66.670	3.717.187	3.710.263	71.494
Sektor opšte države	33.583	33.583	249	62.396	62.377	96

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12 2018. godine

Sektor stanovništva	78.715.268	63.819.683	336.903	67.525.206	63.099.687	447.935
Sektor stranih lica	40.939	39.302	269	52.726	51.384	180
Sektor drugih pravnih lica	24.533	10.112	507	4.802	4.656	83
Izloženosti obezbedene hipotekama na nepokretnostima	21.275.984	9.628.448	17.978	21.267.481	21.267.481	33.700
Sektor privrednih društava	3.681.600	654.244	7.218	2.085.635	2.085.635	6.361
Sektor preduzetnika	159.375	44.649	335	174.201	174.201	226
Sektor stanovništva	17.415.824	8.929.555	10.425	19.000.251	19.000.251	27.075
Sektor drugih pravnih lica	19.185	-	-	7.394	7.394	38
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	59.448.555	21.202.389	14.083.036	63.769.176	28.201.221	18.312.826
Sektor finansija i osiguranja	108.949	3.486	3.485	108.859	3.396	3.392
Javni nefinansijski sektor	5.065.697	1.818.069	1.209.232	5.195.626	2.291.124	1.151.549
Sektor privrednih društava	23.213.424	9.796.718	5.417.543	27.630.942	16.222.243	9.834.781
Sektor preduzetnika	453.312	94.514	69.709	432.982	124.214	85.595
Sektor opšte države	5.184.932	173.616	157.070	1.069.714	139.626	135.174
Sektor stanovništva	4.744.922	2.403.190	1.355.513	4.391.639	2.813.870	1.475.074
Sektor stranih lica	486.218	422.630	421.637	478.496	415.062	415.062
Sektor drugih pravnih lica	20.191.101	6.490.166	5.448.847	24.460.918	6.191.686	5.212.199
Vlasnička ulaganja	10.252.460	8.672.072	2.869.491	10.472.497	5.879.657	3.373.760
Sektor finansija i osiguranja	315.005	-	-	342.522	60.276	28.828
Javni nefinansijski sektor	1.899	-	-	31.073	31.073	28.483
Sektor privrednih društava	480	-	-	3.564	3.084	3.084
Sektor opšte države	-	-	-	800	800	800
Sektor stranih lica	9.935.076	8.672.072	2.869.491	9.729.388	5.419.274	2.947.415
Sektor drugih pravnih lica	-	-	-	365.150	365.150	365.150
Ostale izloženosti	288.976.457	15.598.518	6.389.296	305.494.200	15.883.959	6.070.291
Sektor finansija i osiguranja	5.252.429	12.867	14	7.591.969	1.807	369
Javni nefinansijski sektor	7	7	-	3	1	-
Sektor privrednih društava	130.485	56.986	570	289.722	289.122	1.639
Sektor preduzetnika	-	-	-	24	24	5
Sektor opšte države	6.604	6.084	98	20.633	9.677	591
Sektor stanovništva	345.445	235.905	2.517	335.595	327.959	20.674
Sektor stranih lica	1.451	1.451	25	1.451	1.451	7
Sektor drugih pravnih lica	57.385	34.499	3.172	63.139	52.420	335
Ostalo – sve sto se ne odnosi na navedene sektore	283.182.651	15.250.719	6.382.900	297.191.664	15.201.498	6.046.671
Ukupno	871.429.793	468.172.647	25.132.542	860.567.951	231.987.237	28.870.463

Napomena: Pregled predstavlja bruto izloženost bilansnih stavki kod kojih je izvršena ispravka vrednosti i vanbilansnih stavki za koje je izvršeno rezervisanje za gubitke

4) Ročna raspodela svih izloženosti po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2018.	31.12.2017.
	Bruto izloženost	Bruto izloženost
Države i centralne banke	284.108.629	277.292.939
do tri meseca	75.282.664	91.988.284
od 3 meseca do 6 meseci	25.907.871	19.079.514
od 6 meseci do 1 godine	5.763.037	19.570.536
preko 1 godine	177.155.057	146.654.605
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	8.966.685	5.629.446
do tri meseca	753.070	677.473
od 3 meseca do 6 meseci	62.527	-
od 6 meseci do 1 godine	11.491	44.583
preko 1 godine	8.139.597	4.907.390
Javna administrativna tela	500	-
preko 1 godine	500	-
Banke	20.501.064	17.676.268
do tri meseca	15.971.077	16.617.500
od 3 meseca do 6 meseci	266.265	292.826
od 6 meseci do 1 godine	673.477	629.871
preko 1 godine	3.590.245	136.071
Privredna društva	72.160.033	67.168.496
do tri meseca	5.635.967	6.595.102
od 3 meseca do 6 meseci	5.562.752	4.334.357
od 6 meseci do 1 godine	9.334.604	11.638.850
preko 1 godine	51.626.710	44.600.187
Fizička lica	105.739.426	91.797.448

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

do tri meseca	11.070.513	9.726.681
od 3 meseca do 6 meseci	6.754.255	4.209.349
od 6 meseci do 1 godine	13.346.540	12.624.375
preko 1 godine	74.568.118	65.237.043
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	21.275.984	21.267.481
do tri meseca	36.228	41.440
od 3 meseca do 6 meseci	284.090	319.510
od 6 meseci do 1 godine	181.699	178.421
preko 1 godine	20.773.967	20.728.110
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	59.448.555	63.769.176
do tri meseca	47.475.689	47.152.984
od 3 meseca do 6 meseci	80.584	118.579
od 6 meseci do 1 godine	1.412.724	4.332.407
preko 1 godine	10.479.558	12.165.206
Vlasnička ulaganja	10.252.460	10.472.498
preko 1 godine	10.252.460	10.472.498
Ostale izloženosti	288.976.457	305.494.199
do tri meseca	288.478.814	304.868.045
od 3 meseca do 6 meseci	25.583	95.333
od 6 meseci do 1 godine	84.930	102.509
preko 1 godine	387.130	428.312
Ukupno	871.429.793	860.567.951

5) Promene ispravke vrednosti i rezervisanja

RSD 000

	Plasmani bankama	Plasmani komitentima	Hartije od vrednosti - obveznice lokalne samouprave	Investicije u zavisna društva	Ostala sredstva	Vanbilansne obaveze	Ukupno
Stanje 01. januara 2018. godine	202.558	18.034.599	3	2.869.029	2.456.863	124.392	23.687.444
Korekcija početnog stanja MSFI 9 - korekcija rezultata u kapitalu	25.260	752.052	1.828	-	75.248	95.358	949.746
Korekcija početnog stanja 100% obezvređeni udeli	-	-	-	-	(504.732)	-	(504.732)
Korigovano stanje 1. januara 2018. godine	227.818	18.786.651	1.831	2.869.029	2.027.379	219.750	24.132.458
Nova ispravka vrednosti	66.805	5.431.870	586	-	227.328	360.293	6.086.882
Smanjenje ispravke vrednosti	(76.584)	(5.119.334)	(818)	-	(290.720)	(305.089)	(5.792.545)
Kursne razlike	9.171	(11.737)	(5)	-	117	-	(2.454)
Trajni otpis	-	(5.124.786)	-	-	(4.226)	-	(5.129.012)
Ostale promene	827	186.643	-	-	(7.771)	-	179.699
Stanje 31. decembra 2018. godine	228.037	14.149.307	1.594	2.869.029	1.952.107	274.954	19.475.028

Napomena: Ispravke vrednosti osnovnih sredstava, nematerijalnih ulaganja i zaliha nisu uključene u promene ispravke vrednosti i rezervisanja

- Banka je u 2018. godini izvršila povećanje neto rashoda ispravke vrednosti i rezervisanja u ukupnom iznosu od 294.337 hiljada dinara, najvećim delom kao posledica novih rizičnih plasmana u sektoru privrede i stanovništva, promene internog rejtinga (iz 1 i 2 u 3) i novih nižih procena sredstava stečenih naplatom. Ukidanje ispravki vrednosti i rezervisanja po vanbilansnim pozicijama (specifičnih prilagođavanja), koja su evidentirana u bilansu uspeha, iznosi 5.792.545 hiljada dinara. Od ostalih promena koje je Banka sprovela u 2018. godini na računima ispravki vrednosti i rezervisanja, iznos od 5.129.012 hiljada dinara odnosi se na trajni otpis dela ustupljenog potraživanja uz naknadu prenosa 100% obezvređenih potraživanja sa bilansne na vanbilansnu evidenciju na osnovu Odluke NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive.

6) Izloženost prema kategorijama rizika i vrstama klijenata na dan 31.12.2018. godine

000 RSD

Klasifikacija	Privredni klijenti	Banke	Stanovništvo	Ukupno
A	61.957.761	17.432.838	92.766.440	172.157.038
B	30.863.705	8.973.104	8.066.722	47.903.531
V	10.218.133	620.436	1.294.386	12.132.954
G	2.615.814	0	856.684	3.472.498

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

D	15.000.472	1.618.669	3.263.399	19.882.539
Ukupno	120.655.885	28.645.045	106.247.631	255.548.561

Napomena: Ukupna izloženost kreditnom riziku, prema kategorijama rizika i po vrstama klijenata, iskazana je u bruto iznosu pre efekata obezvređenja.

7) Pregled rezerve za procenjene gubitke i potrebne rezerve po vrstama klijenata na dan 31.12.2018. godine

Vrsta klijenta	Rezerva za procenjene gubitke	Potrebna rezerva
Privredni klijenti	17.215.248	55.403
Banke	1.879.215	1.420
Stanovništvo	3.337.766	17.641
Ukupno	22.432.229	74.464

- Banka je, u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki NBS, implementirala odredbe kojima se omogućava relaksacija obračunatog nivoa potrebne rezerve za procenjene gubitke, na osnovu proaktivnog upravljanja i smanjenja nivoa problematičnih plasmana. Na dan 31.12.2018. godine koeficijent K je iznosio 0,99, a potrebna rezerva pre umanjena je iznosila 7.446.423 hiljada dinara.

Korišćenje kreditnih rejtinga

- Tokom 2018. godine Banka je za klasu izloženosti prema državama i centralnim bankama koristila dugoročne kreditne rejtinge agencije za eksterni kreditni rejting Moody's.
- Banka za izloženosti u vidu finansijskih instrumenata iz bankarske knjige ne koristi kreditne rejtinge izdavaoca, niti specifične emisije istih. Za finansijske instrumente izdate od strane Republike Srbije, Banka primenjuje preferencijalni ponder rizika, odnosno 0% u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Raspoređivanje kreditnih rejtinga u nivoe kreditnog kvaliteta

Moody's kreditni rejting	Aaa – Aa3	A1-A3	Baa1 – Baa3	Ba1 – Ba3	B1 – B3	Caa1 - D
Nivo kreditnog kvaliteta	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	0%	20%	50%	100%	100%	150%

8) Pregled klase izloženosti prema državama i centralnim bankama po nivoima kreditnog kvaliteta i pondera rizika

Nivo kreditnog kvaliteta	Ponder kreditnog rizika	Iznos izloženosti pre primene instrumenata kreditne zaštite (neto izloženost)		Iznos izloženosti nakon primene instrumenata kreditne zaštite (E*)	
		31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2018.	31.12.2017.
Klasa država i centralne banke		283.828.944	277.169.184	285.700.507	278.515.771
1	0%	279.583.556	274.239.625	281.455.119	275.586.212
2	20%	298	-	298	-
5	100%	4.245.090	2.929.559	4.245.090	2.929.559

Napomena: u koloni Iznos izloženosti pre primene instrumenata kreditne zaštite bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti i rezervisanje za procenjene gubitke, kao i za iznos potrebne rezerve

Tehnike ublažavanja kreditnog rizika

Vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima

- Banka je Metodologijom za vrednovanje kolaterala regulisala vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima.
- Vrste obezbeđenja potraživanja i instrumenti po tom osnovu, se utvrđuju u svakom konkretnom slučaju posebnom odredbom ugovora između Banke i podnosioca zahteva, a njihovo pribavljanje se vrši po zaključenju ugovora i pre realizacije plasmana.
- Banka obraća pažnju na redovnu procenu/vrednovanje kolaterala koja se obavezno vrši pre zaključenja ugovora o plasmanu i u toku važenja ugovora. Hartije od vrednosti se procenjuju na mesečnoj osnovi.
- Prihvatljiv odnos iznosa plasmana i vrednosti kolaterala određuje se prema procenjenoj vrednosti kolaterala koja se koriguje primenom definisanog procenta u zavisnosti od vrste kolaterala, čime se utvrđuje likvidaciona vrednost kolaterala koju Banka može naplatiti.

Opis osnovnih vrsta instrumenata kreditne zaštite

- Banka koristi sledeće instrumente kreditne zaštite:
  - Materijalne kreditne zaštite;
  - Nematerijalne kreditne zaštite.
- Od instrumenata materijalne kreditne zaštite Banka koristi finansijske instrumente primenom složenog metoda u skladu sa

propisima Narodne banke Srbije. Od finansijskih instrumenata Banka, kao podobna sredstva zaštite koristi:

- Gotovinu i gotovinske ekvivalente deponovane kod Banke, kao što su depoziti položeni kao sredstvo obezbeđenja;
- Hartije od vrednosti, što podrazumeva dužničke hartije od vrednosti izdate od strane država i centralnih banaka i akcije;
- Zlato.
- Kao oblik nematerijalne kreditne zaštite Banka koristi garancije, druge oblike jemstava, kontragarancije i slično.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite po osnovu garancija i kreditnih derivata i njihova kreditna sposobnost

- U slučaju korišćenja garancija kao sredstva kreditne zaštite, Banka koristi garancije izdate od strane:
  - država,
  - banaka,
  - teritorijalne autonomije,
  - ostalo.
- Garancija kao sredstvo kreditne zaštite se uzima samo ukoliko je ponder rizičnosti garantora povoljniji od pondera rizičnosti druge ugovorne strane.
- Procena kreditne sposobnosti pružalaca kreditne zaštite po osnovu garancija i kreditnih derivata sprovodi se u skladu sa Bančnim procedurama za upravljanje kreditnim rizikom i procedurama korišćenim u postupku utvrđivanja kreditne sposobnosti. Na kraju 2018. godine Banka je imala jedino garancije države kao podobne instrumente nematerijalne kreditne zaštite.

Podaci o koncentraciji tržišnog ili kreditnog rizika u okviru primenjivih tehnika ublažavanja kreditnog rizika

- Banka prati i upravlja koncentracijom kreditnog i tržišnog rizika u delu velikih izloženosti, sagledavajući i izdavaoce podobih sredstava obezbeđenja. Takođe, Banka izveštava o velikim izloženostima rukovodstvo na mesečnom nivou.
- U cilju upravljanja rizikom koncentracije u okiru korišćenih tehnika ublažavanja kreditnog rizika:
  - Analizira se indirektna izloženost prema pružaocu kreditne zaštite, u okviru kreditnog procesa;
  - Uspostavlja se sistem limita izloženosti.
- Sva podobna sredstva nematerijalne kreditne zaštite na kraju 2018. godine čine garancije Vlade Republike Srbije.

9) Izloženosti obezbeđene instrumentima kreditne zaštite po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	Iznos izloženosti obezbeđenih podobnom finansijskom imovinom		Iznos izloženosti obezbeđenih drugim podobnim sredstvima obezbeđenja	
	31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2018.	31.12.2017.
Države i centralne banke	-	-	-	-
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	-	-	-	-
Banke	973	-	-	-
Privredna društva	378.310	150.979	1.580.848	709.932
Fizička lica	1.821.061	1.739.431	-	-
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	-	-	-	-
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	226.412	195.258	290.715	636.655
Vlasnička ulaganja	-	-	-	-
Ostale izloženosti	7.189	12.245	-	-
Ukupno	2.433.944	2.097.913	1.871.563	1.346.587

Napomena: izloženost je data nakon primene faktora volatilnosti, a pre primene faktora konverzije

5.2. Rizik druge ugovorne strane

Rizik druge ugovorne strane

- Banka obavlja transakcije u knjizi trgovanja i bankarskoj knjizi koje potpadaju pod rizik druge ugovorne strane, a u delu poslova sa:
  - Finansijskim derivatima;
  - Repo i reverse repo transakcijama.
- Za potrebe izračunavanja izloženosti pozicija koje podležu obračunu kapitalnih zahteva za rizik druge ugovorne strane, Banka koristi metode propisane Odlukom o adekvatnosti kapitala banke Narodne banke Srbije:
  - metod tekuće izloženosti za finansijske derivate po kome se iznos izloženosti izračunava kao zbir tekuće izloženosti po osnovu ugovora čija je vrednost pozitivna, a koja predstavlja tekuću tržišnu vrednost tog ugovora (za ugovore čija je vrednost negativna, tekuća izloženost jednaka je nuli) i potencijalne izloženosti (*potential future exposure* – PFE) u periodu preostalom do datuma dospeća ugovorne obaveze koja se dobija kad se nominalna vrednost glavnice svakog ugovora na dan izračunavanja pomnoži odgovarajućim koeficijentom volatilnosti (*add-on*);
  - složeni metod za obračun prilagođene vrednosti transakcije i kolaterala u slučaju repo i reverse repo transakcije, kao i za

transakcije davanja ili uzimanja u zajam hartija od vrednosti ili robe. Karakteristično za „repo“ transakcije koje Banka obavlja sa Narodnom bankom Srbije je da se kolateral ne može koristiti kao podobno sredstvo kreditne zaštite, s obzirom da je izdavalac kolaterala isti kao i druga ugovorna strana.

- U postupku interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) Banka vrši obračun raspoloživog internog kapitala i raspoređuje ga na pojedinačne materijalno značajne rizike za koje izdvaja odgovarajuće interne kapitalne zahteve. Interni kapital za rizik druge ugovorne strane – ukoliko ga Banka u postupku procene materijalne značajnosti rizika identifikuje kao materijalno značajan – alocira se u sastavu jedinstvenog internog kapitala za kreditni rizik.
- Kreditni limiti za izloženosti riziku druge ugovorne strane se definišu u okviru sveobuhvatnog procesa definisanja limita prema drugim ugovornim stranama sa kojima Banka obavlja poslovne transakcije koje podležu ovoj vrsti rizika (finansijski i kreditni derivati, repo i reverse repo transakcije, transakcije davanja ili uzimanja u zajam hartija od vrednosti ili robe, transakcije kreditiranja trgovine hartijama od vrednosti, transakcije s dugim rokom izmirenja).

Izloženost riziku druge ugovorne strane – repo transakcija RSD 000

Vrsta transakcije	Vrednost izloženosti	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Repo transakcija	1.500.297	15.005.340

Izloženost riziku druge ugovorne strane – kreditni derivati RSD 000

Vrsta transakcije	Datum	Fer vrednost	Tekuća izloženost	Hipotetička vrednost	Potencijalna izloženost
Swap	31.12.2018.	4.070	-	17.729	21.799
	31.12.2017.	(7.845)	-	592.364	5.924

5.3. Rizik likvidnosti

- Banka može biti izložena riziku nemogućnosti da odgovori dospelim obavezama, kao i mogućem nastanku krize likvidnosti na osnovu eksternih i internih faktora. Interni faktori odnose se na strukturu pasive Banke u smislu depozitnog potencijala i učešća odgovarajućih izvora finansiranja u pasivi Banke (rizik izvora finansiranja), dok se eksterni faktori odnose na izloženost nemogućnosti utvrđivosti aktive u slučaju potrebe za izvorima sredstava.
- Banka koristi sledeće tehnike za merenje rizika likvidnosti: GAP analiza, Racio analiza, praćenje pokazatelja likvidnosti, sprovođenje stres testova.
- Banka kratkoročno upravlja rizikom likvidnosti preko praćenja i kontrolisanja pozicija u svim značajnijim valutama, kako bi se na vreme sagledale potrebe za dodatnim izvorima finansiranja u slučaju dospeća odgovarajućih pozicija, odnosno dugoročno planira strukturu svojih izvora i plasmana kako bi obezbedila dovoljno stabilnih izvora i dovoljno rezervi likvidnosti.
- Kratkoročno, Banka upravlja pokazateljem likvidnosti koji je limitirala na 1 na dnevnom nivou, užim pokazateljem likvidnosti kao i pokazateljem pokrića likvidnom aktivom koje usklađuje sa regulatorno definisanim limitima. Tokom 2018. godine Banka je održavala pokazatelj pokrića likvidnom aktivom na nivou koji nije niži od regulatorno propisanog limita (100%), odnosno interno deginisanog limita.
- Dugoročno, Banka je definisala učešće pozajmljenih sredstava u ukupnoj pasivi u visini od max 90%.
- Na mesečnom nivou organi Banke prate indikatore krize likvidnosti i strukturu rezervi likvidnosti.
- Banka redovno sprovodi stres testiranje i simulaciju različitih pretpostavki čiji se uticaj ispituje, na izloženost Banke riziku likvidnosti. Simuliranjem značajnih pozitivnih i negativnih promena na izloženost Banke riziku likvidnosti, nastalih kao posledica internih (specifičnih) i eksternih (sistemskih) faktora, testira otpornost likvidnosti Banke, koje odstupaju od redovnih uslova poslovanja. Izrada stres testova vrši se u cilju sagledavanja eventualne nemogućnosti pokrića obaveza Banke raspoloživim rezervama likvidnosti i alternativnim izvorima sredstava.
- Banka testira Plan upravljanja likvidnošću u kriznim situacijama, kojim se identifikuje moguća kriza, testira period preživljavanja i solventnost Banke u pretpostavljenim uslovima krize, kao i sagledava dostupnost izvora za pokriće obaveza koje bi eventualno nastale, odnosno ocenjuje propratnu organizacionu podršku (odnosi sa javnošću i Plan u slučaju nastanka nepredviđenih događaja).
- Za potrebe utvrđivanja potrebnog internog kapitala za pokriće rizika likvidnosti Banka je razvila sopstveni pristup.

5.4. Upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi

- Banka je izložena:
  - Riziku promene cena (repricing risk), koji proizilazi iz neusklađenosti pozicija aktive i pasive prema preostalom dospeću (za pozicije sa fiksnom kamantom stopom) i ponovnog određivanja cena (za pozicije sa promenljivom kamatnom stopom);
  - Riziku promene oblika krive pronosa (*yield curve risk*);
  - Baznom riziku, usled promena različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;

- o Riziku opcija, kome može biti izložena zbog ugovornih odredaba u vezi s kamatno osetljivim pozicijama, kao i ugrađenim opcijama o minimumima i maksimumima kamatnih stopa.
- Banka meri izloženost kamatnom riziku pomoću GAP i racio analize, kamatnog šoka i duracije na mesečnom nivou, kao i stres testovima i simulacijama minimalno na polugodišnjem nivou.
- Za potrebe izrade kamatnog GAP-a navedene pozicije razvrstavaju se na sledeći način:
  - o pozicije sa ugovorenom fiksnom kamatnom stopom se raspoređuju prema periodu dospeća,
  - o pozicije sa ugovorenom tržišno promenljivom kamatnom stopom se razvrstavaju prema periodu ponovnog formiranja kamatne stope (repricing) ukoliko je taj period kraći od roka dospeća;
  - o pozicije sa ugovorenom promenljivom (varijabilnom) kamatnom stopom u skladu sa poslovnim politikom Banke se raspoređuju prema periodu dospeća, a sredstva i obaveze koje nemaju definisano dospeće ili imaju dospeća koja mogu biti različita od ugovorenih, svrstavaju se u odgovarajuće vremenske okvire na osnovu analize tih pozicija u prethodnom periodu (procene i prethodnog iskustva).
- Banka redovno sprovodi stres testiranje kamatnog rizika, kojim procenjuje uticaj promene ključnih faktora na izloženost kamatnom riziku Banke. Pri utvrđivanju izloženosti riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi i limita ovog rizika, banka procenjuje negativne efekte promene ove stope na finansijski rezultat banke (bilans uspeha), kao i na ekonomsku vrednost banke. U modeliranju scenarija, pored promena kamatnih stopa posebno se razmatra uticaj prevremenog povlačenja depozita i prevremenog vraćanja kredita, koje Banka procenjuje na bazi istorijskih kretanja i ekspertskih mišljenja. Banka je izvršila procenu kretanja transakcionih depozita, depozita po viđenju i štednje stanovništva primenom relevantnih statističkih modela iz domena analize vremenskih serija.
- Banka, u okviru procene rizika kamatne stope u bankarskoj knjizi, procenjuje uticaj koji bi mogao imati standardizovani šok kamatnih stopa (paralelni pozitivni i negativni pomak kamatnih stopa na referentnoj krivoj prinosa za 200 baznih poena). Banka procenjuje uticaj koji bi mogao imati standardizovani šok kamatnih stopa za svaku značajnu valutu pojedinačno i za sve ostale valute zajedno.
- Banka je limitirala uticaj na ekonomsku vrednost kapitala na 20% i interno razvila sopstveni model za obračun kapitalnih zahteva za kamatni rizik.

5.5. Tržišni rizici

- Banka je izložena riziku promene kursa međuvalutnih parova na pozicijama bankarske i knjige trgovanja (deviznom riziku), kao i promeni cene vlasničkih i dužničkih hartija od vrednosti koje se vode u knjizi trgovanja (cenovnom riziku).
- U strukturi valutne izloženosti dominantno mesto zauzima izloženost u valuti EUR, zatim USD, kao i izloženost u valuti CHF. Interni faktori izloženosti deviznom riziku potiču iz valutne strukture plasmana i depozita: kreditni plasmani su pretežno ugovoreni u dinarima indeksiranim valutnom klauzulom (EUR i CHF), odnosno plasmani u hartije od vrednosti u valuti EUR i USD, dok su depoziti pretežno u valuti EUR. Izloženost deviznom riziku se tokom 2018. godine kretala u okviru definisanih limita, a prosečan pokazatelj deviznog rizika je iznosio oko 2,90%.
- Banka redovno sprovodi stres testiranje deviznog rizika, kojim procenjuje uticaj promene ključnih faktora na izloženost deviznom riziku, kapital i finansijski rezultat Banke kao i investicione jedinice i swap transakcije.
- U strukturi izloženosti cenovnom riziku dominantno učešće i obveznice Republike Srbije kojima se trguje.
- Banka ima neznatnu izloženost cenovnom riziku, što oslikava i učešće knjige trgovanja u ukupnim poslovima Banke koje iznosi 0,73%.
- Banka sprovodi stresno testiranje u cilju merenja i procene uticaja promene ključnih faktora na rizike knjige trovanja Banke. Stresno testiranje knjige trgovanja obuhvata merenje izloženosti Banke tržišnim rizicima u knjizi trgovanja i sprovodi se u odnosu na događaje i promene koje se realno mogu očekivati, odnosno zasniva se na projekciji i proceni očekivanih događaja i događaja čija je verovatnoća realna, kao i događaja čija je verovatnoća dešavanja manja, ali efekti značajni.
- Banka je razvila prilagođeni interni pristup u cilju utvrđivanja potrebnog internog kapitala za pokriće deviznog rizika, za čiju primenu nije tražila dozvolu Narodne banke Srbije. Minimalne kapitalne zahteve za ove rizike, Banka obračunava koristeći standardizovani pristup.

5.6. Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi

- Vlasnička ulaganja u društva koja je Banka osnovala radi proširenja ponude finansijskih proizvoda i usluga nastala su iz ekonomskih razloga ili lokalnih propisa koji nalažu da se ponuda određenih finansijskih proizvoda i usluga mora obavljati putem društava osnovanih isključivo za tu namenu. Iz navedenih razloga, Banka je osnovala Komercijalnu banku AD Podgorica, Komercijalnu banku AD Banja Luka, kao i Društvo za upravljanje investicionim fondom (KomBank INVEST AD Beograd).
- Osim većinskih udela u zavisnim društvima, Banka drži i manjinske vlasničke uloge u društvima koja joj omogućavaju obavljanje određenih vrsta finansijskih usluga.
- Vlasnički udeli inicijalno se procenjuju po nabavnoj vrednosti, a na dan bilansa po tržišnoj vrednosti, ako je ista poznata. Promena tržišne vrednosti se iskazuje u okviru kapitala, u korist ili na teret revalorizacionih rezervi, sve do otuđenja tih finansijskih sredstava kada se revalorizacione rezerve prenose u prihode ili rashode.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

- Kod učešća u kapitalu postoji namera držanja u neodređenom periodu. Ova učešća mogu biti prodana u zavisnosti od potreba za likvidnošću ili u slučaju promene tržišnih cena. Učešća u kapitalu za koje ne postoji aktivno tržište vrednovana su po nabavnoj vrednosti.
- U skladu sa MSFI 9 standardom, počev od 01.01.2018. godine, trajni ulozi osim trajnih uloga u zavisna društva, se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, što implicira ukidanja dosadašnjih ispravki vrednosti u bilansu stanja, odnosno svođenje bruto vrednosti učešća na njihovu neto vrednost. Vlasnički udeli u zavisna lica vrednuju se i dalje po nabavnoj vrednosti.

Izloženost prema nameri ulaganja na dan 31.12.2018. godine

RSD 000

Vlasnička ulaganja u bankarskoj knjizi	Knjigovodstvena vrednost	Ispravke vredosti	Fer vrednost	Realizovan dobitak/gubitak	Nerealizovan dobitak	Nerealizovan gubitak
Zavisna pravna lica u zemlji	140.000	-	140.000	-	-	-
Zavisne banke u inostranstvu	5.340.888	2.869.029	2.471.859	-	-	-
Banke i finansijske organizacije	80.270	80.270	-	-	-	-
Preduzeća i druga pravna lica	410.760	366.391	44.368	-	16.225	4.143
Strana lica u inostranstvu	1.256.020	-	1.256.020	-	1.256.020	-
Ukupno	7.227.937	3.315.690	3.912.247	-	1.272.244	4.143

Vrednost izloženosti na dan 31.12.2018. godine

RSD 000

Vrsta izloženosti	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Učešća i ulozi u kapitalu		
kotiraju se na berzi		1.290.677
ne kotiraju se na berzi		456.372
zavisna pravna lica		5.480.888
Ukupno	7.227.937	3.912.247

Napomena: izloženost je data kao bruto izloženost u koloni knjigovodstvena vrednost, dok je u koloni fer vrednost prikazana izloženost nakon ispravki vrednosti

- Banka u 2018. godini nije ostvarila realizovani dobitak/gubitak koji proističe iz prodaje ili zatvaranja pozicija po osnovu vlasničkih ulaganja.
- Ukupan nerealizovani dobitak/gubitak po osnovu vlasničkih ulaganja je dat u tabeli, u bruto iznosu, pre umanjena za poreske efekte od 15%.

6. POKAZATELJ LEVERIDŽA

- Banka objavljuje pokazatelj leveridža, koji predstavlja odnos između osnovnog kapitala Banke i ukupnog iznosa izloženosti koja je definisana za obračun pokazatelja leveridža i iskazuje ga u procentima.

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	
		31.12.2018.	31.12.2017.
I	Pokazatelj leveridža	13,96%	12,33%

7. BANKARSKA GRUPA

- Bankarsku grupu Komercijalne banke AD Beograd čine Komercijalna banka a.d. Beograd, kao matična banka i tri zavisna pravna lica.
- Finansijski izveštaji svih članica bankarske grupe su konsolidovani metodom pune konsolidacije u skladu sa relevantnim MRS/MSFI.

Članice bankarske grupe

- Komercijalna banka a.d. Podgorica (100% vlasništvo Banke),
- Komercijalna banka a.d. Banja Luka (99,99% vlasništvo Banke),
- Društvo za upravljanje investicionim fondom KomBank INVEST a.d. Beograd (100% vlasništvo Banke).
- Matična banka nema povezana lica na čije finansijske izveštaje bi bio primenjen metod proporcionalne konsolidacije, metod udela, niti isključenih iz konsolidacije zbog učešća članice Grupe koje predstavlja odbitnu stavku kapitala Grupe.

7.1. Prikaz razlika konsolidovanih izveštaja

		Konsolidacija za superviziju		Konsolidacija prema MSFI	
Vrsta društva	Naziv društva	Metod konsolidacije		Metod konsolidacije	
		Puna	Metod udela	Puna	Metod udela
Banka	Komercijalna banka a.d. Beograd	X		X	
	Komercijalna banka a.d. Podgorica	X		X	
	Komercijalna banka a.d. Banja Luka	X		X	
Društvo za upravljanje	KomBank INVEST a.d. Beograd		X	X	

7.2. Pravne ili druge smetnje za prenos kapitala

- U prethodnom periodu nije bilo pravnih niti drugih smetnji za blagovremeni prenos kapitala i izmirivanje obaveza između matične Banke i podređenih društava u okviru poslovanja bankarske Grupe.
- U narednom periodu ne očekuju se poteškoće u tokovima novca između članica bankarske Grupe, niti bilo koje pravne ili druge smetnje u poslovanju.

8. PRILOZI

U skladu sa odlukom o Objavljivanju podataka i informacija banke, Banka je u obavezi da podatke i informacije o kapitalu objavljuje na sledećim obrascima.

8.1. Prilog 1 – Podaci koji se odnose na kapital Banke (PI-KAP) sa stanjem na dan 31.12.2018. godine

R. br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa OAK*
Osnovni akcijski kapital: elementi			
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	39.661.040	
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	16.817.956	<i>tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.</i>
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	22.843.084	<i>tačka 7. stav 1. odredba pod 2)</i>
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital		tačka 10.stav 1.
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital		tačka 10. st. 2. i 3.
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	4.282.417	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	14.223.535	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)
6	Rezerve za opšte bankarske rizike		tačka 7. stav 1. odredba pod 6)
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **		
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagodavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	58.166.992	
Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagodavanja i odbitne stavke			
9	Dodatna prilagodavanja vrednosti (-)	(657)	tačka 12. stav 5.
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	(557.051)	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	(840.967)	tačka 13. stav 1. odredba pod 3)
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove		tačka 12. stav 1. odredba pod 1)
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 4)
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)		tačka 11.
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke		tačka 12. stav 1. odredba pod 2)
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 5)
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 6)
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 7)
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 8)
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 9)
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder		tačka 13. stav 1. odredba pod 11)
21.1.	<i>od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>		<i>tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva</i>
21.2.	<i>od čega: sekjuritizovane pozicije (-)</i>		<i>tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga</i>
21.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>		<i>tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća</i>
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjeno za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)		tačka 21. stav 1. odredba pod 1)
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)		tačka 21. stav 1.
23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>		<i>tačka 21. stav 1. odredba pod 2)</i>
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>		<i>tačka 21. stav 1. odredba pod 1)</i>
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	(27.680)	tačka 13. stav 1. odredba pod 1)

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12 2018. godine

25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 12)
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 10)
27	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	(74.464)	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)
28	Ukupna regulatorna prilagodavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	(1.500.819)	
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	56.666.173	
Dodatni osnovni kapital: elementi			
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije	373.510	tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**		
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	373.510	
Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke			
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 1)
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 2)
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 3)
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 4)
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 5)
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)		
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	373.510	
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	57.039.683	
Dopunski kapital: elementi			
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente		tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **		
43	Prilagodavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital		tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)		
Dopunski kapital: odbitne stavke			
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 1)
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 2)
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 3)
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 4)
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)		
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)		
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	57.039.683	
52	Ukupna rizična aktiva	195.488.716	tačka 3. stav 2.
Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala			
53	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	28,99%	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)
54	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	29,18%	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)
55	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	29,18%	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)
56	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	6,26%	tačka 433.
57	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)****	20,99%	

** popunjava najviše matično društvo koje je na osnovu podataka iz konsolidovanih finansijskih izveštaja, u skladu sa odlukom kojom se uređuje kontrola bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, dužno da izračunava kapital za bankarsku grupu

*** kao procenat rizične aktive

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12 2018. godine

****računa se kao osnovni akcijski kapital banke (izražen kao procenat rizične aktive) umanjen za osnovni akcijski kapital banke koji se koristi za održavanje pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 1) OAK, pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 2) OAK i pokazatelja adekvatnosti kapitala banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 3) OAK.

Pored finansijskih instrumenta prikazanih u okviru obrasca PI-FIKAP (Prilog 2), u obračun kapitala se uključuju i sledeći elementi:

- ✦ **Rezerve iz dobiti** – Ovaj element osnovnog akcijskog kapitala čine sve vrste rezervi koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja, u skladu sa Odlukama Skupštine banke i regulativom okvirom Narodne banke Srbije. Na osnovu Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, Banka je dužna, nakon skupštinske odluke, da dostavi obaveštenje NBS najkasnije 30 dana pre dana uključivanja rezervi iz dobiti u obračun kapitala, uz koje dostavlja propisanu dokumentaciju;
- ✦ **Gubitak tekuće godine i ranijih godina** – Gubitak je odbitna stavka od osnovnog kapitala;
- ✦ **Nematerijalna ulaganja** (nematerijalna imovina) – Ulaganja u licence, softvere i slična prava umanjena za obračunatu amortizaciju predstavljaju odbitnu stavku od osnovnog akcijskog kapitala;
- ✦ **Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat** – Navedeni gubici predstavljaju odbitnu stavku od osnovnog akcijskog kapitala i posledica su negativnih fluktuacija cena odnosnih instrumenata u odnosu na njihovu inicijalnu vrednost;
- ✦ **Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama banke** – Navedena rezerva se obračunava u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke i predstavlja odbitnu stavku od osnovnog kapitala. Regulatorna odredba o umanjenju kapitala za iznos potrebne rezerve se primenjuje do 31.12.2018. godine;
- ✦ **Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti**– Povećanje vrednosti materijalnih ulaganja i osnovnih sredstava, pozitivni efekti promene fer vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat i aktuarskih dobitaka rezervisanih po osnovu planova definisanih primanja uticali su na kreiranje revalorizacionih rezervi. Navedene rezerve su umanjene za efekte potencijalnih poreskih obaveza i kao takve su uključene u osnovni akcijski kapital Banke. Banka uključuje revalorizacione rezerve u osnovni akcijski kapital počev od 31.08.2017. godine nakon ispunjenja regulatornih uslova Narodne banke Srbije (usvajanje odgovarajuće odluke Skupštine Banke), od kada su revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti sastavni deo regulatornog kapitala Banke;
- ✦ **Subordinirane obaveze** – Od decembra 2017. godine Banka ne koristi instrumente dopunskog kapitala, ni obaveze po subordiniranim kreditima i zajmovima;
- ✦ **Dodatna prilagođavanja** – regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata osnovnog akcijskog kapitala, koja su odbitna stavka od kapitala, se odnose na dodatna prilagođavanja vrednosti dela dugoročnih obveznica stranih država (Ministarstvo finansija Republike Srpske) koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u stranoj valuti, zbog procene da nezavisni izvori tržišnih informacija nisu dostupni, odnosno zbog nepostojanja reperične cene. U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke iznos dodatnog prilagođavanja (vrednost od RSD 657 hiljada) je utvrđen u iznosu od 0,1% navedenog dela fer vrednosti dugoročnih obveznica;
- ✦ **Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica** – Banka ima učešća u kapitalu kod sledećih zavisnih pravnih lica: KomBank Invest ad Beograd, Komercijalna banka ad Banja Luka i Komercijalna banka ad Podgorica. Ukupne investicije u zavisna društva na dan 31.12.2018. godine iznose RSD 5.480,9 miliona odnosno 2.611.859 hiljada RSD nakon umanjenja za ispravku vrednosti učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica. Pored navedenih ulaganja, Banka ima i učešće u kapitalu u Euroaxis banci ad Moskva, koje prelazi 10% kapitala tog pravnog lica, za koje je u celini izvršena ispravka vrednosti na teret rashoda. Navedena ulaganja se u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke uključuju u rizičnu aktivu Banke sa ponderom rizika od 250% i počev od 30.06.2017. godine ove pozicije nisu odbitna stavka od kapitala, obzirom da je ukupan iznos ovih ulaganja manji od propisanih limita od 10% odnosno 17,65% izračunatih u skladu sa tačkom 21. stav 2 i 3 Odluke o adekvatnosti kapitala banke;
- ✦ **Deo neraspoređene dobiti** u iznosu od 9.047.691 hiljada RSD koja će u skladu sa Strategijom i biznis planom za period 2019-2021. godine biti uključene u rezerve iz dobiti, zbog regulatornih ograničenja iz tačke 10. i tačke 31. stav 10 Odluke nije uključena u regulatorni kapital Banke. Na osnovu strategije i biznis plana projektovano je povećanje rezervi Banke u 2019. godini u iznosu od cca RSD 4.494.618 hiljada;
- ✦ Deo preostalih odloženih poreskih sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i ne proističu iz privremenih razlika u iznosu od RSD 840.967 hiljada uknjiženih po osnovu poreske pogodnosti u skladu sa regulativom, uključen je u odgovarajuću poziciju odbitnih stavki osnovnog akcijskog kapitala;
- ✦ Na kraju 2018. godine, nakon „prebijanja“ sa odgovarajućim odloženim poreskim obavezama, Banka nema odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika koja se u zbiru sa značajnim ulaganjima u instrumente kapitala lica u finansijskom sektoru (preko 10% kapitala tih lica) porede sa regulatornim limitom od 10%, odnosno 17,65%;
- ✦ Banka ima mogućnost da uveća regulatorni kapital korišćenjem subordiniranog kredita. Iznos u kojem se instrumenti dopunskog kapitala, odnosno subordinirane obaveze, uključuju u obračun dopunskog kapitala Banke tokom poslednjih pet godina pre roka njihovog dospeća dobija se tako što se količnik njihove nominalne vrednosti, odnosno glavnice, na prvi dan poslednjeg petogodišnjeg perioda pre roka dospeća i broja kalendarskih dana u tom periodu pomnoži sa brojem preostalih kalendarskih dana do dospeća instrumenata ili subordiniranih obaveza, na dan vršenja obračuna.

8.2. Prilog 2 – Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke (PI-FIKAP) sa stanjem na dan 31.12.2018. godine

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis	Opis
1	Emitent	Komercijalna banka AD, Beograd	Komercijalna banka AD, Beograd
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane) <i>Tretman u skladu s propisima</i>	RSKOBBE16946	RSKOBBE19692
2	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog akcijskog kapitala	Instrument dodatnog osnovnog kapitala
3	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni	Individualni
4	Tip instrumenta	Obične akcije	Nekumulativne preferencijalne akcije
5	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	RSD 39.661.040	RSD 373.510
6	Nominalna vrednost instrumenta	Ukupno je izdato 16.817.956 komada običnih akcija, pri čemu nominalna vrednost pojedinačne akcije iznosi 1.000,00 RSD	Ukupno je izdato 373.510 komada nekumulativnih preferencijalnih akcija, pri čemu nominalna vrednost pojedinačne akcije iznosi 1.000,00 RSD
6.1.	Emissiona cena	<p>Emisije akcija koje su imale i emisiju cenu su:</p> <p>XIX emisija akcija je imala emisiju cenu 28.679,54 RSD</p> <p>Broj emitovanih akcija je 212.078 redovnih - običnih akcija nominalne vrednosti 10.000,00 RSD.</p> <p>XX emisija je imala emisiju cenu 112.000,00 RSD. Broj emitovanih akcija je 34.679 pojedinačne nominalne vrednosti 10.000,00 RSD.</p> <p>XXVII emisija običnih akcija se odnosila na konverziju preferencijalnih zamenljivih akcija u redovne akcije.</p> <p>Ukupno je emitovano i konvertovano 8.108.646 akcija pojedinačne nominalne vrednosti 1.000,00 RSD</p>	<p>Emisije akcija koje su imale i emisiju cenu su:</p> <p>XXI emisija preferencijalnih zamenljivih akcija je imala emisiju cenu od 23.759,00 RSD.</p> <p>Broj emitovanih akcija je 479.819 preferencijalnih zamenljivih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000,00 RSD.</p> <p>XXVI emisija preferencijalnih zamenljivih akcija imala je emisiju cenu od 3.495,59 RSD.</p> <p>Broj emitovanih akcija je 3.310.456 pojedinačne nominalne vrednosti od 1.000,00 RSD</p>
6.2.	Otkupna cena	Otkupna cena, u slučaju sticanja sopstvenih akcija, se utvrđuje posebnom odlukom akcionara Banke	Otkupna cena, u slučaju sticanja sopstvenih akcija, se utvrđuje posebnom odlukom akcionara Banke
7	Računovodstvena klasifikacija	Aksijski kapital	Aksijski kapital
8	Datum izdavanja instrumenta	Inicijalni datum izdavanja instrumenta je 6. maj 1992. godine. Banka je 8.3.2004. sprovela homogenizaciju redovnih akcija čime su sve prethodne emisije akcija zamenjene sa novom emisijom akcija.	Inicijalni datum izdavanja instrumenta je 6. maj 1992. godine. Banka je 8.3.2004. sprovela homogenizaciju prioriternih akcija čime su sve prethodne emisije akcija zamenjene sa novom emisijom akcija.
9	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća
9.1.	Inicijalni datum dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća
10	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	Ne	Ne
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	-	-
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	-	-
	<i>Kuponi/dividende</i>	-	-
11	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Dividenda je promenljiva	Dividenda je promenljiva

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12 2018. godine

12	Kuponska stopa i povezani indeksi	-	-
13	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	Ne postoji	Ne postoji
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo.	Potpuno diskreciono pravo.
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo	Delimično diskreciono pravo
15	Mogućnost povećanja prinosa (<i>step up</i>) ili drugih podsticaja za otkup	Ne	Ne
16	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativne	Nekumulativne
17	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan
18	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	-	-
19	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti	-	-
20	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	-	-
21	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	-	-
22	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	-	-
23	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	-	-
24	Mogućnost smanjenja vrednosti	-	-
25	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti	-	-
26	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti	-	-
27	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno	-	-
28	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja	-	-
29	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Nekumulativne preferencijalne akcije	-
30	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	Ne	Ne
31	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	-	-

8.3. Prilog 3 – Povezivanje pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama kapitala Banke iz Priloga 1(PI-UPK) sa stanjem na dan 31.12.2018. godine

8.3.1. Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja – 31.12.2018 godine

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	63.595.710	
A.II	Založena finansijska sredstva	0	
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	4.070	
A.IV	Hartije od vrednosti	133.177.598	
	<i>Dodatna prilagodavanja vrednosti (-)</i>	(657)	tačka 12. stav 5.
A.V	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18.477.729	
A.VI	Kredit i potraživanja od komitenata	167.545.674	
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	
A.VIII	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	
A.X	Investicije u zavisna društva	2.611.859	
A.XI	Nematerijalna imovina	557.051	
	<i>Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)</i>	(557.051)	tačka 13. stav 1. odredba pod 2) (R.br.10. PI-KAP)
A.XII	Nekretnine, postrojenja i oprema	5.619.078	
A.XIII	Investicione nekretnine	1.896.347	
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	0	
A.XV	Odložena poreska sredstva	840.967	
	<i>Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK (-)</i>	(840.967)	tačka 13. stav 1. odredba pod 3) (R.br.11. PI-KAP)
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	227.630	
A.XVII	Ostala sredstva	6.612.267	
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno tih lica</i>	0	
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0017 u bilansu stanja)	401.165.980	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	0	
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5.662.748	
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	317.229.084	
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	0	
PO.VII	Subordinirane obaveze	0	
	<i>Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente</i>	0	tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2) (R.br.41. PI-KAP)
PO.VIII	Rezervisanja	1.653.663	
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	
PO.X	Tekuće poreske obaveze	0	
PO.XI	Odložene poreske obaveze	0	

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12 2018. godine

PO.XII	Ostale obaveze	9.059.972	
PO.XIII	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0412 u bilansu stanja)	333.605.467	
	KAPITAL		
PK.XIV	Akcijski kapital	40.034.550	
	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	16.817.956	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8. (R.br.1.1. PI-KAP)
	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	22.843.084	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8. (R.br.1.2. PI-KAP)
	<i>Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije</i>	373.510	tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2) (R.br.30. PI-KAP)
PK.XV	Sopstvene akcije		
PK.XVI	Dobitak	9.047.691	
PK.XVII	Gubitak	0	tačka 13. stav 1. odredba pod 1) (R.br.24. PI-KAP)
PK.XVIII	Rezerve	18.478.272	
	<i>Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti</i>	4.282.417	tačka 7. stav 1. odredba pod 4) (R.br.4. PI-KAP)
	<i>Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike</i>	14.223.535	tačka 7. stav 1. odredba pod 5) (R.br.5. PI-KAP)
	<i>Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)</i>	(27.680)	tačka 13. stav 1. odredba pod 1) (R.br.24 PI-KAP)
PK.XIX	Nerealizovani gubici	-	
PK.XX	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419) ≥ 0	67.560.513	
PO.XXI	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419) < 0		
PO.XXII	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0413 + 0421 - 0422)	401.165.980	
V.P.	VANBILANSNE POZICIJE		
V.P.A.	Vanbilansna aktiva	457.820.051	
V.P.P.	Vanbilansna pasiva	457.820.051	

8.3.2. Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja i pozicija kapitala banke iz Priloga 1 u obrascu – 31.12.2018.godine

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa BS
	Osnovni akcijijski kapital: elementi		
1	Instrumenti osnovnog akcijijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	39.661.040	
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	16.817.956	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	22.843.084	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijijski kapital		tačka 10.stav 1.
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijijski kapital		tačka 10. st. 2. i 3.
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	4.282.417	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	14.223.535	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)
6	Rezerve za opšte bankarske rizike		tačka 7. stav 1. odredba pod 6)
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijijskom kapitalu **		
8	Osnovni akcijijski kapital pre regulatornih prilagodavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	58.166.992	
	Osnovni akcijijski kapital: regulatorna prilagodavanja i odbitne stavke		
9	Dodatna prilagodavanja vrednosti (-)	(657)	tačka 12. stav 5.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12 2018. godine

10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gubitak (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	(557.051)	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	(840.967)	tačka 13. stav 1. odredba pod 3)
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove		tačka 12. stav 1. odredba pod 1)
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 4)
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)		tačka 11.
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke		tačka 12. stav 1. odredba pod 2)
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 5)
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 6)
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 7)
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 8)
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 9)
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder		tačka 13. stav 1. odredba pod 11)
21.1.	<i>od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>		tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alinea prva
21.2.	<i>od čega: sekjuritizovane pozicije (-)</i>		tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alinea druga
21.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>		tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alinea treća
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjena za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)		tačka 21. stav 1. odredba pod 1)
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)		tačka 21. stav 1.
23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>		tačka 21. stav 1. odredba pod 2)
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>		tačka 21. stav 1. odredba pod 1)
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	(27.680)	tačka 13. stav 1. odredba pod 1)
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 12)
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 10)
27	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	(74.464)	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)
28	Ukupna regulatorna prilagodavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	(1.500.819)	
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	56.666.173	
	Dodatni osnovni kapital: elementi		
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisije premije	373.510	tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**		
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	373.510	

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd na dan 31.12 2018. godine

Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke			
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 1)
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 2)
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 3)
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 4)
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 5)
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)		
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	373.510	
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	57.039.683	
Dopunski kapital: elementi			
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente		tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **		
43	Prilagodavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital		tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)		
Dopunski kapital: odbitne stavke			
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 1)
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 2)
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 3)
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 4)
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)		
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)		
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	57.039.683	

8.4. Prilog 4 – Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala (PI-AKB)

Redni br.	Naziv	31.12.2018.	31.12.2017.
I	KAPITAL	57.039.683	51.130.662
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	56.666.173	50.757.152
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	373.510	373.510
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	-	-
II	KAPITALNI ZAHTEVI	15.639.097	14.667.646
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPLJENIH POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	12.946.262	11.752.242
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	161.828.271	146.903.022
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	3.654.159	2.929.476
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	1.117.359	604.647
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	49	-
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-	-
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-	-
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	4.234.271	3.247.987
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	52.426.297	49.596.445
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	64.426.646	55.680.426
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	7.760.658	7.501.623
1.1.10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	7.173.999	7.532.086
1.1.11.	Visokorizične izloženosti		
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica		
1.1.13.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija		
1.1.14.	Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom		
1.1.15.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove		
1.1.16.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	9.608.571	9.378.332
1.1.17.	Ostale izloženosti	11.426.262	10.432.000
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)		
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama		
1.2.2.	Izloženosti prema bankama		
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima		
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima		
1.2.4.1.	od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima		
1.2.4.2.	od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima		
1.2.4.3.	od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti		
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja		
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:		
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika		
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa		
1.2.5.1.3.	Pristup internih modela		
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja		
1.2.5.2.1.	Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi		
1.2.5.2.2.	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima		
1.2.5.2.3.	Ostala vlasnička ulaganja		
1.2.5.2.4.	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku		
1.2.6.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija		
1.2.7.	Izloženosti po osnovu ostale imovine		
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	-	-
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	182.498	380.945
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	182.498	380.945
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija	35.431	67.423
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	147.067	133.646
3.1.3.	Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja	-	-
3.1.4.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	-	179.876
3.1.5.	Kapitalni zahtev za robni rizik	-	-
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	-	-
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	2.510.337	2.534.459
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	-	-
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	2.510.337	2.534.459
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	-	-
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	28,99%	27,68%
IV	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	29,18%	27,89%
V	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	29,18%	27,89%